

2014 m. vasario 21 d., penktadienis

Nr. 7 (1068) | Kaina 2,50 Lt

D a i l ē | M u z i k a | T e a t r a s | Š o k i s | K i n a s

2

Obojininko Roberto Beinario rečitalis

3

Paryžiaus operos naujienos

4

Premjera Valstybiname jaunimo teatre

Iš ciklo „Pavasario linksmydės“

Šarūno Leonavičiaus iliustracijos „Metams“

8

Berlinalės laureatai

9

Vokiško kino dienos

„Vilko vaikai“

Antigonės kerštas

Vinco Kisarausko tapybos paroda „Prieblados valandos“

VDA galerijoje „Akademija“

Erika Grigoravičienė

Vinco Kisarausko (1934–1988) „Brutalaus ciklo“, serijų „Išprievaravimas“, „Figūros figūrose“ ir kiti erotiškieji 8-ojo dešimtmečio paveikslai dabar trumpam ištraukti į dienos šviesą. Dailininko duktė, taipytoja, rašytoja ir fotografė Aistė Kisarauskaitė nutarė juos rodyti taip, kaip jie buvo tapomi – tik dienos šviesoje. Nors kai kurie iš jų po 1990-ųjų eksponuoti parodose, šis dailininko kūrybos vingis nėra plačiai žinomas ir kol kas sulaukė nedaug dailėtyros dėmesio. Kisarausko darbų, deja, niekas nepasiūlė Vienos Modernaus meno muziejaus parodai „Lyties patikra“ („Gender Check. Femininity and Masculinity in the Art of Eastern Europe“, 2010), skirtai lyties reprezentacijoms Rytu Europos komunistinio laikotarpio mene. O jie, manyčiau, verti net ir Venecijos paviljono.

Sovietmečiu sekso, mirties, smurto vaizdai mene buvo nepageidaujami, akylai kontroliuojami ir cenzuruojami. Paveikslai, kuriuose erotika neatskiriamai nuo prievarotos ar net smurtinės mirties, tuomet nė sykio nebuvu išnešti iš dirbtuvės ir rodomi tik artimiausiems žmonėms. Jie neturėjo savo publikos, o autorius tam tikra prasme irgi buvo jų išsižadėjęs. 1983 m. dienoraštyje apie savo darbus rašė: „Nustebau, pakėlęs darytus prieš metus kitus, – kodėl taip dariau? [...] Dirbi aklai, dirbi kaip diktuoja jausmas, nuotaikos ar dar kažkas – ko nepažisti ir nežinai net, kaip pavadinti. Ne nuo jauta ir ne intuicija, ir nežinia net ar pasamonė, gal net dar kažkas?“ (Vincas Kisarauskas, „Dienoraščiai ir atsiminimai“, sud. Saulė Kisarauskienė, Vilnius, 1999, p. 59.)

Lyg dirbtuvėje atsidūrė parodos žiūrovai turbūt ir turėtų klausti – kodėl? Vis dėlto nesu tikra, ar išties noriu žinoti, ką jautė ir galvoja dailininkas, kai tapę iš grėsmingų aparatų kyšančias papilves ir šlaunis ar

Vincas Kisarauskas, „Trys moterys“. 1975 m.

prie kampuotų statulų pritaisytas goslias tikroviškas moters krūtis. Dailininkas vyras, žmogus, kuris sovietmečiu gyveno Vilniuje saugumo stebimas nuo tada, kai kartu su kitais studentais per 1956-ųjų Vėlines Rasose ant Basanavičiaus kapo uždegė žvakes, buvo LSSR Dailinių sajungos narys, turėjo šeimą, namus, dirbtuvę, darbą, bet anksti neteko sveikatos ir netikėtai mirė per savo pirmą ir vienintelę kelionę už Atlanto. Čia reikėtų išvermingo ir patyrusio vyrų sielų žinovo, o aš net nenumanau, ką galvoja mano mylimasis. Todėl apie aną laiką ir žmones bandau ką nors suprasti stebėdama kūrinius – apšvestus ne LED lempelių, o tos pačios tolydžio gėstančios saulės spinduliu. Kol juos užkloja pavakario sutemos. ***

Amžininkai pastebėjo, kad Kisarauskas „nuo pat pradžių kūrė ir sa-

vo paveikslus matę Vakarų Europos modernios dailės kontekste“ (ten pat, p. 191). Manau, ne tik dailės, veikiau – XX a. vidurio Vakarų kultūros su turtingu jos praeities paveldu. Tada pasauly jau buvo pradėjės virsti globaliu kaimu ir svarbiausios Jame cirkuliujančios idėjos vienaip ar kitaip pasiekdavo teritoriją už geležinės užangos. Dailininko žmona, taipytoja ir grafikė Saulė Kisarauskienė pasakoja, kad žinias iš užsienio jie gaudė taip godžiai, kaip tapydami – kiekvieną šviesesnį minutę. Apie Vakarų dailę ir kultūrą daugiausiai sužinodavo iš lenkų spaudos, bendraudami su Lenkijos dailininkais ir retkarčiais ten lankydami. Važiuodavo po vieną, nes abiejų suuotktinių tuomet i užsienį neišleisdavo. 1972 m. Kisarauskienei Varšuvoje pavyko pamatyti didelę

NUKELTA 6 PSL.

Roberto obojus

Roberto Beinario rečitalis Taikomosios dailės muziejuje

Laimutė Ligeikaitė

Robertas Beinaris dažnai ir teigiamai paminiamas koncertų recenzijose. Koncertuodamas su įvairių sudėtių kolektyvais, jis visuomet įvardijamas kaip vienas stipriausių tų pasirodymų grandžių, puikus ansamblinio ir solinio muzikavimo profesionalas. O pažvelgus akyliau, jis, ko gero, vienintelis dabar nuolat koncertuojantis lietuvių obojininkas, plataus spektro muzikos atlikėjas, jau nuožęs ir kūrybinio kelio 20-metį.

Baigęs Kauno Juozo Naujalių muzikos gimnaziją, Vytauto Mastekos klasę, R. Beinaris studijavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, doc. Romualdo Stašaus obojus klasėje. 2003 m. baigė meno aspirantūros studijas, stažavosi Lione nacionalinėje muzikos konservatorijoje Prancūzijoje (prof. Jean-Louis Capezzali ir Jerome'o Guichard'o obojus klasėse). Dalyvavo daugelyje meistriškumo kursų pas žymius Europos obojininkus. Yra keleto tarptautinių konkursų laureatas. Dabar jo koncertinę veiklą lydi ir organizaciniai bei pedagoginiai darbas: jis yra Lietuvos muzikos ir teatro akademijos docentas, Pučiamujų ir mušamujų instrumentų kadetos vedėjas, organizuoja Lietuvos obojininkų čempionatą, tarptautinį Liutauro Vėbros obojininkų konkursą, yra Tarptautinio obojininkų festivalio meno vadovas, rengia Juozą Pakalnį jaunujių atlikėjų konkursą, įkūrė Lietuvos obojų kvintetą ir jam vadovauja. Nuo 2013 m. studijuoja LMTA meno doktorantūroje prof. Algirdo Vizgirdos klasėje.

Vis dėlto jdomu, ar jégas išblaškanti veikla nepakeitė įsimintino obojininko grojimo stiliums, pasaulėžiūros, meninių prioritetų? I šį klausimą R. Beinaris atsakė vasario 12 d. Taikomosios dailės muziejuje Nacionalinės filharmonijos surengtoje išskirtinėje savo muzikavimo šventėje „Aukštyn širdj“. Buvo suitekta gana reta proga įsišaustyti į obojus instrumentą ir pasimėgauti jam skirtais jdomiais kūriniais. Vakaro metu gricė ir nuolatiniai R. Beinario scenos partneriai – orkestras „Musica humana“, o solo fleita grojo orkestro vadovas, Nacionalinės ir Vyriausybės meno premijų laureatas Algirdas Vizgirda, fleitos menų galutinai ištobulinės Paryžiaus Nacionalinėje konservatorijoje ir visuomet savo repertuarą papildantis prancūzų autorų arba prancūzisko stiliaus muziką. Beje, tuo džiaugdamiesi prancūzai prieš kelerius metus Algirdui Vizgirdai įteikė garbingą apdovanojimą – Meno ir literatūros kavalierius ordiną (*Ordre des Arts et des Lettres*). Ši vakarą A. Vizgirda su kitu „Musica humana“ partneriu pianistu ir klavesininku Baliu Vaitkumi elegantiskai pateikė Philippe'o Gaubert Madrigalą fleitai ir fortepijonui ir ypač pradžiugino atlikę ankstyvajį Osvaldo Balakausko kū-

rinį „Impresonata“ fleitai ir fortepijonui, persmelktą impresionistinėmis spalvomis ir pasižymintį gyvybingu judėjimu. Manau, daugeliui klausytojų buvo smagu išgirsti tą Osvaldą Balakauską, tą kadaise išveržusį naujo vėjo gūsi, prisiminti jo laisvai alsuojančią, subtilių spalvų ir ritmų muziką, netgi tą pakilu-

apie kūrinio grožį, prasmingumą, išskirtinumą? Iš to, kaip atlikėjas mums jį perteikia, kaip jis pats jį išgyvena ir suvokia.

Racionálios ir kartu poetiškos kompozitorės Loretos Narvilaitės kompozicijos visuomet pasižymi ekspresija, emociniai kontrastai ir tampa nelengva užduotimi atlikė-

klarneto „argumentai“ buvo kur kas aiškesni, jo partija skambėjo užtirkintai ir ryškiai. Fleitos vaidmuo šiek tiek nublanko ir dažnai paskasdavo plačioje orkestro faktūroje. Tačiau bendras kūrinio įvaizdis liko nenukentėjęs. Kūrinys tikrai papuoštu ir praskaidrintu kiekvieną koncertą.

R. Beinario ir jo kolegų vakarą

Tai neabejotinai vienas reikšmingiausių kūrinių R. Beinario repertuare. Ir ne tik todėl, kad autorė – atlikėjo žmona, o solo partiją greta griežia sesuo smuikininkė Karolina Beinarytė (Kauno styginių kvarteto primarijus). Tai labai meistriška, spalvinga, neoklasikinės sandaros ir įtemptos dramaturgijos kompozicija, skirtingus charakterius ir grojimo būdus kiekvienoje dalyje (kurios atliekamos be pertraukos) išreiškianti muzika. Atlikėjai čia taip pat turi parodyti stiliaus jauseną ir technikos meistrystę. Galėjome tiesiog sekti ir mėgautis, kaip *Lento cantando (cantabile)* dalyje „dainavo“ obojus – R. Beinaris turi neįtikėtinai raiškios ir plačios frazuotės dovaną, kaip subtiliai ir kartu užtirkintai skambėjo K. Beinarytės smuikas, kaip jie paniro į bendrą tekėjus su tiesiog puikiai gricės „Musica humana“ orkestru (dirigavo A. Vizgirda). Kaip *Capriccio* dalies pradžioje virtuoiskai buvo atliktos smuiko, o pabaigoje – obojus kadencijos. Ir kaip sužibuo finalinis *Allegro*, kurį su didžiausiu užsidegimu, nė kiek neišvargę, švariai atliko visi atlikėjai, net fragmentą teko busi pakartoti.

Išties R. Beinaris su kolegomis sukūrė viena tu švenčių, po kurių norisi pasidžiaugti puikiais mūsų muzikais, nuoširdžiu jų darbu, įdomiaus lietuvių autorų kūriniams ir nė kiek nesinori ieškoti kažkokiu menkų krislelių. O po antro biso – R. Beinario jautrai išdainuoto Ennio Morricone's pasaulinio „topo“ „Gabrielius obojus“ – apskritai be liko tik sušuktis: „Bravo!“

Algirdas Vizgirda, Karolina Beinarytė, Robertas Beinaris ir orkestras „Musica humana“

A. RAKAUSKO NUOTR.

mą, kai jis buvo išlydėtas į pirmojo Lietuvos ambasadoriaus Prancūzijoje postą. A. Vizgirda buvo ir iki šiol liko išstikimas jo kūrinių atlikėjas. „Impresonata“ ir ši vakarą buvo atlikti labai gaiviai ir gyvybingai.

Koncerte išties sklandė prancūziška dvasia, nes pirmoji dalis buvo užbaigtą dar vieno prancūzo Jeano Franšaixa nuotaikingu ir efektingu Siuita „L'horloge de flore“ („Gelių laikrodis“) obojui ir orkestrui. Nors R. Beinaris koncerto pradžioje buvo prisistatęs su techniškai sudėtinga XVII–XVIII a. sandūros prancūzų kompozitoriaus Marino Marais Tema ir variacijomis obojui solo, tiesiog juvelyriškai atlikti obojaus partija ir prancūziska elegancija Siuite skambėjo dar išpūdingiai ir sukurė dar šventiškesnį nuotaiką.

Antroji koncerto dalis buvo skirta vien lietuvių autoriams. Neatsitiktinai. Ir R. Beinaris, ir A. Vizgirda, ir jo vadovaujamas orkestras yra nenuilstantys ir nevienadienai lietuvių kompozitorų kūrinių atlikėjai (dažnai pirmieji), lietuviškus kūrinius savo repertuarę nuoširdžiai puoselėjantys ir garsinantys plačiai už Lietuvos ribų. R. Beinario meistrišumas daugiausiai lemia ir įdomios muzikos obojui giminą, nes autoriai savo kūrinių gali atiduoti į patikimas rankas. Tą vakarą R. Beinaris su savo scenos partneriais atliko Loretos Narvilaitės, Arvydo Malcio, Vaidos Striaupaitės-Beinarienės kūrinius – nors ir ne premjeras, o naujas ankstesniųjų versijas, nudžiuginusiųs gaivumą, kompozicijų meistriškumu, intriguojančiomis potekstėmis. O iš ko sprendžiame

jams – kaip perteikti visumą, formą, mintį? Kūrinyje „Pragyo vėjas“ obojui ir kameriniam orkestrui (pri-detas ir klavesino tembras) šios užduotys nė trupučio nepalengvintos. Laikydamasis kompozicijos nuotakos „kodo“ (beribiškumo dimensijas perteikia kūrinio epigrafas – Sigitas Gedos eilėraštis „Pragyo vėjas“), R. Beinaris labai sėkminges išbalansavo instrumento skambesį tarp lyrikos ir intensyvių, motoriškų, tirštų *tutti* epizodų. Atlikėjams puikiai pavyko perteikti reljefišką ir raiškų kūrinį, kuris, beje, turi keletą versijų. Prieš dešimtmjetį jis sužavėjo „Gaidos“ festivalio publiką atlirkas švedų obojininkės su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru, tačiau ši – labiau koncentruota kamerinė versija – leidžia atidžiau įsišaustyti į obojaus „išsisakymą“ ir pasekti visų atlikėjų susiklausymo (susigrojimo) niuansus.

Tikras versijų rekordininkas yra Arvydo Malecio „Paukščių takas“ fleitai, klarnetui ir styginams. Kūriny, regis, turi 13 versijų ir ne veltui autoriaus apibūdinamas kaip „muzikinis nuotykis, muzikinė pragoga“. Kupinas mocartisko lengvumo ir bravūros, su daugybe moduliacijų ir sekvencijų, šviesiai koncertiškas ir puošnus „Paukščių takas“ labai gražiai praturtina ansamblį „Musica humana“ repertuarą ir yra dažnai atliekamas Lietuvos bei užsienio scenose. Kūrinio tékmė iš minimalistinių segmentų išplėtojama iki plačios dainingos faktūros. Čia svarbūs fleitos ir klarneto tembai – tarsi besikalbantys, papildantys, prieštaraujantys. Tik šiuokart

vainikavo brandus Vaidos Striaupaitės-Beinarienės darbas – trijų dalų Koncertas obojui, smuikui ir kameriniam orkestrui. Pirmą kūrinių dalį kompozitorė pradėjo kurti dar 2003 m. stažuodamas Prancūzijoje, tad muzika dvelkia impresionistinei ir netgi „balakauskiška“ dvasia.

Anonsai

Svečiuose – maestro David Geringas

Vienas ryškiausių šiandienos violinčelininkų ir dirigentų, vertinamas už brandžias orkestrinių kūrinių interpretacijas ir gebėjimą perteikti violinčelinės tembro gelmės grožį, maestro Davidas Geringas vasario 21 d. 19 val. Vilniaus kongresų rūmų salėje drauge su Lietuvos valstybiniu simfoniniu orkestru Lietuvos klausytojams dovanos neeilinių muzikos vakarą.

Savo įvairiapusę asmenybę maestro atskleis ir grieždamas vieną gražiausią violinčelinės repertuario kūrinių – Roberto Schumanno Koncertą violinčelineliui ir orkestrui a-moll, op. 129, ir stodamas prie dirigento pulto. „Man labai patinka Jano Sibelijaus Antroji simfonija. Džiaugiuosi, kad meilė šiai muzikai galiu perduoti ir dirbdamas su orkestru“, – sako D. Geringas.

Lietuvoje gimęs muzikas priskiriamas šių dienų muzikos pasaulio elitui. Kūrybinę veiklą plėtojantis Vokietijoje, vieno žymiausių violinčelinės meistrų – Mstislavo Rostropovičiaus – mokinys, jis kaip dirigentas ir solistas pasirodo žymiausiose pasaulio koncertų salėse, kūrybines

David Geringas

idėjas įgyvendina su pasaulio orkestrais, noriai propaguoja šiuolaikiinių lietuvių autorų kūrybą. I Lietuvą maestro D. Geringas stengiasi sugrįžti kiekvienais metais, čia jo atliekama muzika skamba pilnūteliše koncertų salėse. „Visada su malonumu atvažiuoju į Vilnių, į miestą, kurį labai myliu. Esu čia gimes, todėl labai jaučiasi, kad esu iš tų vietų kilęs“, – sako Maestro.

Taip pat koncerte skambės Ludwig van Beethoven uvertūra „Leonora“.

LVSÖ INF.

Ir sužavėjė, ir nušvilpti

Metų pradžios Paryžiaus operų įspūdžiai

Rasa Murauskaitė

Amžiams bėgant ji keitė muzikos ir kalbos santykio sampratą, muzikinę dramaturgiją, išraiškos priemones, tačiau šiuolaikinės postmoderniosios muzikos akivaizdoje opera neretai pavadinama konservatyviausiu iš muzikos žanru. Nūdienos pasaulio kompozitoriai, akivaizdžiai įsimylėję kamerinės muzikos žanrus, operos prisibijo, o ir publika dažnai išlieka gana sanitūri šiuolaikinių operų ar itin modernių pastatymų atžvilgiu. Dabar naujos operos neretai užsakomos specialiai festivaliams, dažniausiai rodomas vos keletą kartų, vėliau greit nugrimzta užmarštin. Didieji operos teatrų savosios scenos neuzleidžia – dažniausiai postmoderniai operai tenka glaučių kulkėnėse erdvėse. Kodėl? Galbūt tai šiuolaikinės operos estetinių principų, reikalavimų pasekmė ar klasikinės operos diktato išraiška, o gal atlikėjų galimybų klausimas – moderniai operai atlikti reikia kiek kitokio pasirengimo nei itališkai *bel canto* ar Richardo Wagnerio muzikinėms dramoms.

Tokie pamastymai neišvengiamai kyla pasidomėjus Paryžiaus operos scena. Net ir Prancūzijos sostinėje, kurioje pilna ir įspūdingų operos salių, ir atsidavusių operos žanro gerbėjų, postmoderniai operai vietos nėra apšciai. Daugiau nesigilindama į šią problemą, trumpai apžvelgusi 2014-ųjų pradžios Paryžiaus operos naujienas, atskleidžiančias ir bendrasias operos madas.

Vadinamoji Paryžiaus opera nėra vienalytė – svarbiausius pasiromydymus dalijasi senojo „L'Opéra Garnier“, priimanti barokines ir klasikines operas, ir „L'Opéra Bastille“, kurioje rodomi romantiniai ir XX amžiaus pradžios kūriniai. Šios dvi salės, užemusios sostinės operos monopolį, bene kas ménési pasiūlo po keletą premjerų, „L'Opéra Garnier“ į sausio ménésio programą įtraukė Georgo Friedricho Händelio operos „Alcina“ premjerą. Ši spalvinga ir magiškai baroko kūrinių naujam atgimimui rengė režisierius Robertas Cársenas ir dirigentas Christophe'as Rousset, pagrindiniam vaidmeniui pasikvietęs graikų kilmės dainininkę Myrtę Papatanasiu. „Alcina“ iš užburtos salos buvo perkelta į klasicizmo epochos didikų namus. Apskritai R. Cárseno darbas vertas pagyru dėl aukšto estetinio lygio bei tiesiog genialų režisūrių sprendimų, kurie meistriškai pridėjo žaismungumo kartais kiek monotoniskoms *da capo* arijomams. Spaudoje režisierius taip pat liaupsinamas, ypač už jo sugebėjimą atskleisti svarbiausius „Alcinos“ istorijos niuansus. Ch. Rousset žavėjo originalia G.F. Händelio partitūros interpretacija su keletu netikėtų niuansi. Puikiam režisierius bei dirigento darbui nenusileido ir M. Papatanasiu, nepaprastai įtaigiai pateikusi sudėtingus tragiskos Alci-

nos asmenybės virsmus. Vis dėlto, nors opera ir labai išgirta, jos pažiūroje trūko svarausr baigiamojo puikaus pastatymo akordo, stiprios kulminacijos. Galbūt todėl ši „Alcina“ ir stokojo ryškus atsako tiek iš žiūrovų, tiek iš operos kritikų.

Dviprasmis ir audringos žiūrovų reakcijos sulaukė Giacomo Puccini opera „Mergina iš Vakarų“ („La Fanciulla del West“). Pirmą kartą nuo 1969-ųjų Paryžiuje vėl rodomas kūrinius nėra populiarus tarp italų kompozitoriaus operų, ypač lyginant su jo „Madam Barterflai“ ar „Bohema“. Pagrindinį Minės vaidmenį šiame pastatyme atliekančių svedū sopranas Nina Stemme, puiškai žinoma Richardo Wagnerio operų gerbėjams, spaudoje teigė, jog šis italių operos genijaus kūrinius „nuo pat premjeros tapo nesupratimai ir žiūrovų nesupratimo auka“. Nors, dainininkės teigimu, ši opera dabar išgyvena renesansą, po premjeros Paryžiuje, kuriame kūrinius buvo skandalinių nušvilptas, sunku tuo patikėti. Tik šikart didžiausia publikos nepasitenkinimo priežastimi tapo ne G. Puccini muzika, o veikiau dirigento interpretacija ir kaprizinga režisūra, kurioje susijungė kičas, pompastika, ironija ir parodija.

Nikolauso Lehnhoffo darbas smarkiai priminė Holivudo veiksmo filmą (beje, pagal tą patį siužetą Davido Belasco sukurta pjesę 1938 m. buvo ekranizuota kaip muzikinis vesternas). Sunku net įsivaizduoti, kiek pastangų ir pinigų reikėjo operos scenografijai – trčiojo veiksmo pradžioje atsiivus uždangai, žiūrovai plojimais pasitiko kone iš dvidešimties mašinų sukrutą metalo lažo savartyną. Tai davė toną tolesniems akibrokštams, kurie bene labiausiai ir papiktino publiką. Žerintys laiptai, blizgianti apranga ir vaizdinės projekcijos, kuriose lyja Amerikos doleriais – tokia holividinė pasaka privertė konservatyviuosius prancūzus be paliovos švilpti kone 15 minučių. Labiausiai kentėjo scenoje pasirodžiusi Nyderlandų operos komanda. Nepasigailėta ir dirigento, kuris kritikoje kalinamas nervingu ir neužtikrintu

„Einsteinas paplūdimyje“

„Einsteinas paplūdimyje“

NUOTRAUKA IŠ [HTTP://CULTUREBOX.FRANCETVINFO.FR](http://CULTUREBOX.FRANCETVINFO.FR)

orkestro grojimui, nepastebėtais svarbiausiais muzikos niuansais.

Režisūrių „Merginos iš Vakarų“ sprendimą galima suvokti ir kaip kičą, ir kaip genialią ironiją, priklusomai nuo estetinių pažiūrų, lūkesčių ir humoro jausmo. Kalbant apie pagrindinių vaidmenų atlikėjus, Nina Stemme (Miné) neabejotinai užgožė savo tiesioginį partnerį Marco Berti (Ramirezą) – tiek vokalo spalvingumu, profesionalumu, tiek aktoriučių sugebėjimais. Tiesa, kai kur spaudoje rašyta, kad ir Nina Stemme nebuvu pati tinkamiausia dainininkė šiam vaidmeniui, stokojo balso lengvumo ir lankstumo, nereitai aukštas natas atliko su neskoningu vibrato. Tuo tarpu šerifą Džeką dainavęs Claudio Sgura sužavėjo ir balso spalvingumu, ir aktoriučių charizma.

Apskritai kontroversiška „Mergina iš Vakarų“ yra nepaprastai originalus kūriniς, žvelgiant į bendrą operos žanro tematiką. Klausytis istorijos apie amerikietišką svajonę italių operos muzikine kalba yra nemenkas iššūkis, nes giliai suformuoti apriorinių įvaizdžių „itališka opera“ ir „laukinių Vakarų“ atrodo it skirtą planetų sąvokos. Galbūt ir tai nulinėm akmenims grįsta šio G. Puccini opuso kelią.

Įspūdingą publikos reakciją paramenu dar ir todėl, kad kitą dieną teko klausytis Jules'o Massenet „Verterio“, kurį publika įvertino ypač šiltai. Šis operos kūrinių, kurį režisavo Benoit Jacquot – visiška

minėtos G. Puccini operos režisūros pričiūgbybė. Prancūzų romantiko kūriniui statytojai pasirinko pažiūrumą ir tradiciją, neieškodami šiuolaikišką meninių sprendimų. Nors režisūra gana nuobodi ir nestokojo monotonijos (ypač antrasis veiksmas), visus trūkumus atpirko puikiai parinkti pagrindinių Verterio ir Šarlötės vaidmenų atlikėjai. Tragiškai Verterį dainavęs Roberto Alagna buvo tiesiog nepakartojuamas, savo nepaprastai išraiškingu balso tembru, vokaline technika ir genialia interpretacija atskleidę vius gražiausius J. Massenet muzikos niuansus, filosofinę J.W. Goethe's herojaus prigimtį. Aukštą aktoriaus meistriškumą rodė ir tai, kad R. Alagnos Verteris nebuvó pernelyg emocijas ar dramatiškas, veikiau prancūziškai santūrus ir rafinuotas.

Trečio veiksmo Verterio arijoje „Pourquoi me reveiller?“ skambėjo tikras žmogiškasis skausmas pačia tyriausia prasme. Pagrindiniam veikėjui nenusileido ir jo partnerė, Verterio mylimoji Šarlötė, kurią dainavo Karine Deshayes – tobulai žavingas idealios mylimosios įsikūnijimas, aukštū profesiionalumo dainininkė ir aktoriė. Puikūs dainininkai atvėrė šiam „Verteriui“ kelią į sėkmę.

Viena įdomiausių sezono operos naujienų tapo pirmą kartą po 1976-ųjų į Paryžiaus sceną sugrįžus Philipo Glasso „Einsteinas paplūdimyje“. Beveik po keturių dešimtmecių šios avangardinės operos režisūros įrodė tas pats Robertas Wilsonas. Ph. Glasso

NUOTRAUKA IŠ [HTTP://75.AGENDACUTUREL.FR](http://75.AGENDACUTUREL.FR)

opera buvo įtraukta į kelis ménésius trukusio tarptautinio, tarpdisciplinario „Rudens“ festivalio („Festival d'Automne“) programą. I šešis operos vakarus sausio 7–12 d. Paryžiaus „Chatelet“ teatro scenoje bilietų nebeliko daugiau nei prieš ménésį – Paryžiaus intelektualios muzikos gerbėjai taip išreiškė susižavėjimą šiuo „perversminiu“ kūriniu. Galų gale vien ko verta galimybė gyvai pamatyti vieną ryškiausią šiuolaikių žvaigždžių Ph. Glassą, kuris operos pabaigoje išejo į sceną nusilenkti iš susižavėjimo pašclusiai publikai.

Režisierius R. Wilsono darbas pasižymėjo nepaprastu rafinuotumu ir išbaigtumu. Sceninis vaizdas puikiai atspindėjo esminius amerikiečių kompozitoriaus opuso bruožus – nieko nereikalingo, bercikšnio, viskas tobulai tikslu ir pakrauta energijos. Scenoje vyraus juodos, Baltos ir pilkos spalvų derinys tik dar labiau sustiprino kompozicijos magiją ir meditatyvumą. Neįmanoma nepastebėti ir šiame kūrinyje ypač ryškus choreografijos elemento – judesys, kurio autorė Lucinda Childs, šiame pastatyme turėjo ypatingą reikšmę. Apie operą atlikusio „Philip Glass Ensemble“ profesionalumą ir prečiziką pasakoti net neverta – šie žmonės atrodė tarsi suaugę su atliekamu kūriniu, jo dvasia ir idėjomis. Apskritai daugiau nei keturių „Einsteino paplūdimyje“ valandos buvo sustojusios, vyko lyg trumpa emigracija į kitą, metafizinę aukštajo meno dimensiją, kuriai suvokti neužtenka vien tik racionalaus kasdienio sąmoningumo, iprastos logikos – šias ribas peržengti teko visiems, norintiems priartėti prie kūrinių esmės. Tuo tarpu choreografię L. Childs, paklausta, kaip reikėtų suvokti ši atgimus „Einsteino paplūdimyje“, teigė, kad „tiesiog reikia būti atvirams ir atspalaiduoti“.

Sakoma, jeigu pirmą kartą opera nesusizavėsi, tai nepamėgsi jos niekada, bet jeigu ją įsimylėsi – tai vienam gyvenimui. Paryžius pilnas tokių „įsimylėlių“ bei akylių ir ausylų operos kritikų, kuriių išlavintam skoniui nuolatos pateikiami įvairiausiai šio žanro kūrinių. Minėti keturi opusai – tik maža dalelė milžiniško Prancūzijos sostinės operos pasaulio, kuriame artimiausiu metu šmékščios dar daug įdomių naujų kūrinių.

Besibaigianti Jaunimo teatro jaunystė

Klausimai, kilę po Arvydo Lebeliūno spektaklio „Pabaigos pradžia“

Aušra Kaminskaitė

Reklamuojant Arvydo Lebeliūno režisuotą spektaklį „Pabaigos pradžia“ buvo pabrėžta, kad po ilgos pertraukos pagrindinius vaidmenis Jaunimo teatro spektaklyje kuria bene didžiausios jo žvaigždės – Vidas Petkevičius, Dalia Brenciūtė, Antanas Šurna, Danutė Kuodytė ir kiti. Iš tiesų įdomu, kad senstančius ir pasiligojusius žmones vaidina aktoriai, jaunystėje kūrė ryškiausius savo vaidmenis tuose spektakliuose, dėl kurių prie kasos nusidriekdavo ilgiausios eilės (kai kurie paklausti, ar matė vieną ar kitą to laikotarpiu spektaklį, išpučia akis ir sako: „Žinoma! Tuo metu buvo gėda būti jo nemačius!“). Naujausia Jaunimo teatro premjera nesurinko pilnos salės ir priminė ne kartą girdėtā klausimą: ar šis teatras vis dar yra jaunimo? Ir kas čia turėtų būti jaunas – vaidinantys aktoriai ar besilankanti publiką?

Spektaklis, pastytas pagal kanadienį dramaturgo Aarono Bushkowskio pjesc „Nepažtami tarp mūsų“, pristytatas kaip kūriny apie Alzheimerio liga sergančius žmones ir jų artimuosius. Nors panaudota tokia aktualija kaip Alzheimerio liga, tai galėjo būti ir kita sunkesnė

senatvės forma. Siauraja prasme tai pasakojimas apie du žmones, kurie dėl ligos nebeprisimena vienas kito ir susitikę vis susipažsta iš naujo, bet myli vienas kitą, nes jausmai, nepaisant užmaršties, išlieka. Tikrieji spektaklio konfliktai išryškėja sergančių tévų ir juos globojančių vakių santykiuose – įdomu tai, kad Alzheimerio pasekmės tik inspiruoja konfliktus, kurių priežastys būna vienai kitos, glūdinčios ankstesniuose išvykiuose ir patirtose traumose. Tad šio spektaklio tematika nesiskiria nuo daugelio kitų, pasakojančių apie meilę ir žmonių santykius.

Tai aktorinio teatro spektaklis, bet daugumas personažų linijos atrodo višiskai lygios – jų sceniniuose gyvenimuose neįvyksta ryškių posūkių ir personažams nėra kaip keisit. Scenos veiksmas paremtas ne tiek žmonių dramomis, kiek atmosferos kūrimu. Grojant romantiškai muzikai, aktoriai žaidžia su geliu žiedais bei popieriniaisiai laiveliais ilgame vandene akvariume scenos priekyje ir kalba ilgesingai žvelgdamu į tolį – ir taip didžiajį spektaklio dalį. Antroje dalyje išryškėja, kad scenos jungiamos be aiškuas principo (tiesiog užgesta šviesa ir pasikeičia aktoriai), viskas greičiausiai eina taip, kaip sudėliojo dramatur-

gas – truputį to, truputį ano, na, ir dar šito. Tai ne tik blaško, bet ir leidžia keliskart pagalvoti, kad vyksta paskutinė spektaklio scena. Taip spektaklis lieka teksto iliustracija, netapdamas savarankišku konceptualiu kūriniu.

Tiesa, čia susiformuoja du poliai. Vienas jų – tai sanatorija, kurioje gydomi ligonai. Joje leidžiama gyventi taip, kaip tik norisi, neneigiamai nė viena ligonio fantazija, o vienintelė prievara yra ta, kad negali išeiti kada panorėjės. Tačiau galiausiai nė vienas iš ten išeiti ir nebenorū (tai kiek primena Grigorijaus Gorino „Svifto namus“, kai uždara bendruomenė gyvena pagal savo susikurtas taisykles, nepaisydami paulio logikos, ir tai daro sekminčių). Antrasis polis – tai sergančių žmonių artimųjų pasaulus, vadinais „laisvę“, kurioje jie iš tiesų yra suvaržyti taisyklių ir reikalauja to paties susivaržymo iš kitų. Priešprieša kuriama ir per skirtingus vaidybos principus, kuriais remiasi personažų kategorijos – „sveikieji“ žmonės kuriами remiantis grynais psychologine vaidyba, o sanatorijos gyventojai yra kiek pašaržuoti, tiksliai – jų ligos iliustruojamos „pa-spaudžiant“ tam tikrus bruožus. Ši priešprieša tampa nesusišnekėjimo

Dalia Brenciūtė, Antanas Šurna

S. SIRUTAVIČIAUS NUOTR.

viškesnių Jaunimo teatro spektaklių – Agnaius Jankevičiaus „Nesistebėk, jei kas nors ateis padegti tavą namų“ – susirenka ne itin daug žiūrovų. Ir dar – bėda ta, kad jaunųjų teatro aktorių kartoje kol kas nesimato aiškių pretendentų pažeisti ryškiausias vyresnės ir viduriunes kartos „žvaigždes“, kurios, tiketina, kol kas yra vienės svarbiausių teatro lankomumo garantų.

Greičiausiai šis spektaklis, kaip ir dauguma kitų šio sezono Jaunimo teatro premjerų, taps nesužibėjusia ir niekuo neišskiriančia repertuaro dalimi.

Jaunuju emigrantų nuovargis

Šiuolaikinio ir gatvės šokio spektaklis „Menų spaustuvėje“

Janis Vilks

Jau kuris laikas rodomas Vido Bareikio režisuotas šokio spektaklis „Kelionė namo“. Kadangi triskart parodytas spektaklis (vis dar vadinas premjera) neišnyko, pamaniau, kad tai nėra apgaullingas projektelis, smalsumo vedinas, patraukiai ištikinti tuo savo akimis. Vis dėlto elementarus loginis išvedžiojimas, kad reginys, kurį laiką užsibuvės „Menų spaustuvės“ repertuare, vertas spektaklio vardo, nepasitvirtino. Pirmiausia todėl, kad žadėtajį bandymą sujungti skirtinges meno sritis – šokį, vaidybą, muziką ir literatūrą – buvo labai jau sunku ižvelgti. Stebėti teko ne tiek kartų (šia tema norėta kalbėti), kiek pačių kūrėjų nesusinekėjimą, t.y. visišką režisūrų nebuvinamą, nors šios meno šakos atstovas ir minimas programėlėje.

Scenos šone esanti virtuvėlė (scenografiė Lauryna Liepaitė) iš pradžių dar teikė vilčių. Joje – miniatiūrinis tėvelių pasaulus, priklausantis dramos aktoriams – Larisai Kalpočaitė ir Jonui Braškiui. Jiems tal-kina Mindaugo Nastaravičiaus kurtas tekstas – žavūs dialogai apie smulkius buitinius malonomus ir „gyvenimą“. Prie jų stalo prisijungia ir vaikučiai emigrantai, nežinia kodėl sugrįžę iš užsienio. Jie – šokėjai Airida Gudaitė ir Laurynas

Žakevičius – atstovauja pabréžtinai vien tik šokio sričiai. Na, o ant virtuvėlės stogo karaliauja muzika – DJ Justinezo (Justo Butrimavičiaus) gyvai leidžiamas (programėlėje tai vadinama gyva muzika!) garso takelis. Atrodo, surinkta puiki kompanija, yra visos galimybės geram spektakliui sukurti, bet ēmė ir pradėjo jie vieni kitiams kenkti.

Kol tévai su malonumu murkdosi Nastaravičiaus dialoguose, šokėjai pamažu vaizduoja judesių kažką, kas turėtų būti atsakas tévams, bet galėtų pasiduoti bet kokiai (taigi jokiai) interpretacijai. Tie judesiai, bandant prisitaikyti prie virtuvės atmosferos, primityvoki ir buitiški. Tai nėra dvi skirtinges, bet lygiavertės kalbos. Tėvus, turinčius

Airida Gudaitė, Laurynas Žakevičius

tekstą, mes galime aiškiai suprasti, girdėti ir jausti, o štai vaikai, rodos, tiktais nevykusiai vaizduoja nebylius. Aišku, tas jų konfliktavimas dirbtinis ir dėl to, kad dramaturgas tam nesuteikė jokios priežasties. Pavyzdžiui, galėjo tie vaikai grįžti nieko neuždirbę. Va jau ir būtų šios tokos konfliktėlis – kodėl g. jie nieko neuždirbo tam užsienyje? Bet jie grįžo kažko miglotą pasišėmę. Pavyzdžiui, subtilesnės valgymo kultūros – ne kimste prisikimšti kaip jų tévai, bet kramsmoti po truputėlį, maistą kabinant kiniškomis lazdelėmis.

Ir vis dėlto tie vaikai, nors prie stalos ir nepriskempha, – siaubingai pavargę. Jie sėdi akmeniniais veidais ir prieš nieką nesugeba protestuoti. Iš tévų jiems beriamo teksto

A. SKULSKYTĖS NUOTR.

suprantį, kad jie nekluso, maištauja, bet iš jų vangiu judesiukų geriausiai atveju galima išskaityti nostalgiją seniai prarastai paaugliškai energijai. Dar baisiau, kai jie, tarytum netelpantys savo dvasia į ankštą tévų pasauly, išsiveržia į likusią scenos erdvę. Tuomet jų smulkiems judešiamis be jokios ugnelės nebeleika nė menkiusio pateisinimo. Akivaizdu, kad šie gatvės šokėjai išprausti į jiem visiškai netinkamus dramaturginio spektaklio rėmus ir, bandydami prie jų prisitaikyti, netenka bet kokių kūrybinės gyvybės ženklių. Tai labiau ne jų, o režisieriaus bėda. Atsakant nešokantiems tévams nėra lengva išlaisvinti judešius, niekas juk neįkvėpia jų, neprovokuja, neuzdega, o ką bepri-maištaus pats su savimi.

Spektaklio aprašyme žadėta laisvė ir meilės samprata pagal Richardo Bacho apysaką „Džonatanas Livingstones Žuvėdra“, matyt, byloja apie vaikų užsidiegimą paauglystėje. Veikiausiai jie emigravo dėl to, kad prisiskaitė „Džonatano...“, bet tuomet dar buvo per jauni išsiąmointi, kad skrydžiu pirmiausiai reikia išmokti skristi, todėl perdege ir sugrižo. O tikroji laisvė slepiasi virtuvėje. Tėvai – puikus įrodymas, kad „Džonatano...“ skaičiųt nebuūtina. Jie su didžiausia meile be jokių suvaržymų šoka savo šaltienos, česna-

Nerti į teatro gelmes

Edukaciniam teatro festivaliui Kaune pasibaigus

Deimantė Dementavičiūtė-Stankvičienė

Ką teatras gali duoti šiandienos žmogui? Atsakymo į šį svarbų klausimą buvo bandoma ieškoti vasario 10–14 d. Nacionaliniam Kauno dramos teatre vykusiame edukaciniame festivalyje jaunimui „Nerk į teatra“. Festivalio metu buvo galima kartu pažiūti su VDU vaidybos studentais, susipažinti su teatro erdvėmis, kuriose kasdien dirba ir kuria teatro menininkai, pamatyti užkulisius. Vieni įdomesnių renginių – diskusija su režisieriumi Artūru Areima apie tai, koks teatras yra reikalingas šiandien, bei kūrybinės dirbtuvės su aktoriais Vytautu Gailiūnu, Jūrate Aniulyte, režisieriumi Gyčiu Padegimu ir kompozitoriumi Tomu Dobrovolskiu.

Dirbtuvės renginiai buvo labai įdomūs, naudingi, ne velturi jaunimas aktyviai dalyvavo ir nebijojo kalbėti apie save. Tokie festivaliai kaip šis tikrai reikalingi, nes skatiniajaus žmonės suprasti ir pamilti teatro meną. Taip pat tokias dirbtuvės reikėtų rengti mokyklose, taip būtų galima spręsti patyčių ir daugelį kitų opinių problemų.

Festivalyje parodyti Kauno publicai nematyti kūrimai – Klaipėdos universiteto choreografijos absolventų kartu su „PADI DAPI Fish“ šokėjais kurtas šokio spektaklis „Akvariumai“, taip pat du LMTA ketvirtuoju kurso vaidybų studentų vaidinimai „Trys seserys“ ir „Dekameronas“ (dar parodytas naktinis A. Arcimos „Plėškų“ seansas). Daugiausia darbo juose įdejo į teatro meno subtilybes dar tūkstančiai žmonės ir būtų neteisinga šiuos darbus vertinti itin griežtai.

„Akvariumai“ (choreografė Aušra Krasauskaitė) – netradicinis šokio spektaklis. Atliekėjai pasirinko netradicinę erdvę – pirmame stiklinio pastato (Bokšto, Kęstučio g. 86) aukštėje iškūrusio „Sofa Travel“ biuro patalpas. Vaidinimą galėjo stebeti visi, kas tik nori, spektaklis buvo puikiai matomas iš lauko pusės. Biuras Jame virsta savotišku žmonių akvariumu. Siužetas, jei taip galima pavadinti, gana paprastas: vaizduojamas kasdienis biuro darbuotojų gyvenimas, jų mechanika, diena iš dienos atskirkantys judesiai, vieną dieną suvokiant, kad kažkas blokai. Šokėjai Darius Bartulis, Dovilė Binkauskaitė, Urtė Barcišytė, Aukšė Mikalajūnaitė, Mantas Černeckas šiuos biuro-akvariumo „gyventojus“ įkūnija kalbėdami šiuolaikinio šokio kalba. Išoriškai atrodantys vienodai, it belytės būtybės, jie sulėtinai juda tarsi robotai nuo vieno darbo stalos prie kito. Komunikacija tarp jų tokia pat mechanika, o jei ir gimsta kažkoks šiltesnis bendravimas, jis greit „ištirps“ bejausmėje, dirbtinėje aplinkoje.

Antroje spektaklio pusėje veikėjai, tai suvokdamai, bando išsiuaduoti iš šios juos įkalinusios aplinkos. Jie pradeda griauti (tiesiogine to žodžio prasme) biuro interjerą, vartyti stalus, mėtyti į ora tvarkingai sudėtų popierių pluoštus, versti žemén spausdintuvus, kompiuterių monitorius, klaviatūras ir kitus daiktus. Šios „žuvytės“ pradeda blaškysti vis atsitrenkdamos į stiklines sienas. Matant ši vaizdą darosi kiek nejauku, nes ištirpsť realybę ir fikciją skirtianti ir taip šiam kūrinjyje trapi linija, lieka neaišku, ar šokėjai svaido išties šiam konkretiam biurui pri-

klausančią techniką, ar tai tik butaforiniai seniai nebenaudojami daiktai. Antra, veiksmą stebint anapus šio biuro sienų ir kvėpuojant grynu oru, tampa nejauku žūrėti, kaip veikėjai, žvelgdami tau į akis pagalbos prašančiu živilgsniu, ima rankomis daudžių stiklų.

„Akvariumuose“ plėtojama ne patogi tema labiausiai paveikia ne dėl šokėjų gerai atlinto darbo, o dėl vaidinimui pasirinktos tikro biuro erdvės. Kai akvariumas virsta ne tik biuro, bet ir kitų erdviių, galiausiai kai kurių emocijų metafora, ji kur kas efektyviai pasiekia žūrovus.

Kituose dvejose spektakliuose buvo įdomu stebėti, kaip gana skirtingus vaidmenis atlieka tie patys LMTA studentai. Kursui vadovavo ir diplominė spektaklis „Trys seserys“ režisavio LMTA docentas Aidas Girotis. Kurso pedagogai: Ieva Stundžytė ir Agnė Jankevičiūtė. Jauniesiems aktoriams pavyksta atskleisti savo personažų charakterius, pertekli norimas pasakyti esminės mintis bei išlaikyti žūrovų dėmesį. Pjesę bandyta šiek tiek interpretuoti: nėra kai kurių personažų, kai kurie dialogai patrumpinti, sukeisti vietomis. Scenos centre stovi tik senas fortepijonas, virstantis funkcionalia dekoracija: už jo kartais „pasilepia“ aktoriai, padedami sceninius daiktus, juo grojama, ant jo ir sėdama, užlipama, taip pat jis virsta ir jauniausios sesers Irinos išsakyta žodžiu – „mano siela kaip brangus fortepijonas, kuris užrakintas, o raktas pamestas“ – atspindžiu.

Bandita pjesę ir šiek tiek sušiuolaičių, aktoriai neišeina į užkulinius, o atsisėda ant abiejose scenos pusėse sustatyti kėdžių. Jie stebi

„Trys seserys“

scenoje vaidinantių kolegas, todėl į juos norisi žvelgti kaip į aktorius, o ne personažus. Kai kurios mizanscenos kelia asociacijas su kitu Lietuvos teatro režisierių spektakliais, pastatytais pagal šią ar kitas Čechovo pjeses. Tačiau dabarties atspinžiai spektaklyje yra labai minimalūs, neparodant, kaip patys aktoriai regi šią pjesę savo kartos akimis.

Aktoriai spektaklyje tiesiog atskleidžia tai, ką jie išmoko per studijas – išsiausti į vaidmenį, mokėti komunituoti su žūrovais, su kolegomis bei jų personažais, atskleisti daugiausloksnį Čechovo pjesės tematiką. Jauniesiems aktoriams pavyksta atverti Čechovo pjesėms būdingą draminį psychologizmą, kai vaizduojamas „apnuoginti nervo“ žmogus, pertekli skirtinges emocijas: džiaugsmą ir liūdesį, taurumą ir primityvumą, meilę ir neapykantą, nuosirdumą ir veidmainystę, viltingą susitikimo akimirką ir gnužantį išsiskyrimą.

Išsiskyrė Andrejaus Prozorovo ir Mašos personažai. Manto Zemlecko Andrejus spektaklio pradžioje yra svajojantis, jo akyse žiba viltis. Tačiau kai veda Natašą (Severina Špakovska), svajos po truputį dūžta, šeimyninės gyveniminas jų nuvilia, jis prasilošia, užstato savo į seserų namą, pradeda gerti, jo akys apsilaušia. Eglė Grigaliūnaitė Maša, pamiliusi papulkininkį Veršininą (Vaidas

Maršalka), išlaisvina viduje giliai pašlepą gyvenimo džiaugsmą. Atrodo, tiek nedaug tetrūksta iki visiškos laimės, tačiau likimas juodu išskiria. Aktoriai įtikinamai ir gyvai pertekliai vidinius veikėjų pokyčius.

LMTA ketvirtuoju režisūros kurso studentės Eglės Kižaitės režisuotas „Dekameronas“ pagal Giovanni Boccaccio – visiškai kitoks kūrinys, tad įdomu buvo stebėti, kaip „Trijose seseryse“ suvaidinę dramatiškus, „sunkius“ vaidmenis tie patys aktoriai šioje komedijoje virsta linksminčiojais. Trumpame spektaklyje papasakojamos kelios meilės istorijos. Paprastai, tačiau itin komiškai. Scenoje nėra jokių dekoracijų, tik balta sėrima, prieš kurią yra suvaidinama vis kita scena. Grodami ir dainuodami istorijas pasakoja trys meilės angelai. „Dekamerone“ didžiausią išpūdį palieka tie patys aktoriai – Mantas Zemleckas, suvaidinęs vieną iš Amūrų, ir Eglė Grigaliūnaitė, įkūnijusi vienuolę motinę. Pagyrimo verti ir Dano Kamarauskio aktoriinių sugebėjimai – jo personažai išties juokingi.

Kodėl, kaip yra klausiamā „Trijose seseryse“, mes, vos pradėjė gyventi, pasidarome nuobodūs, pilki, neįdomūs, tinginiai, abejingi, ne-naudingi, nelaimingi?.. Teatras reikalingas tam, kad mums primintų šiuos esminius žmogiškos būties klausimus.

Valstybės atkūrimo dienai

Koncertas Nacionalinėje filharmonijoje

Daiva Tamošaitytė

klausosi taip pat ne eilinių melomanai, o diplomatinio korpuso atstovai, LR Seimo ir Vyriausybės nariai, politikos, žiniasklaidos, verslo, mokslo ir meno elitas. Taip pat šis koncertas transliuojamas per TV ir radiją, vadinas, jį girdi itin plati auditorija.

2012 ir 2013 m. stengtasi, kad muzikos panoramai atstovauotų įvairių kartų kompozitoriai: skambėjo ne tik reikšmingi istoriniai kūriniai (ištraukos iš Vytauto Klovos operos „Du kalavijai“, Balio Dvariono operos „Dalia“, Eduardo Balsio baletu „Eglė žalčių karalienė“, Juozo Grudžio, Aleksandro Kačanausko, Jono Tamulionio, Felikso Bajoro, Algirdo Martinaičio, Arvydo Malcio, Vytauto Miškinio ir kitų autorų simfoninių bei vokaliniai kūriniai), bet ir lietuviškas nacionalinius instrumentas – birbynė (Alvido Remesos „Melodija“ birbynėi ir orkestrui, grojo Egidijus Ališauskas).

Ir filharmonijos koncertų panoramaje tai retas simfoninės muzikos koncertas, kai atliekami vien lietuvių kompozitorų kūriniai, o jų

Šių metų šventėje vyresniosios karto auksu fondo neliko, skambėjo tik keturių kompozitorų kūriniai, išskirtinė garbė teko Vidmantui Bartuliu. Roberto Šerveniko diriguojamas Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, solistai Asta Krikščiūnaitė (sopranas) ir Tadas Girininkas (bosas), Kauno valstybinius choras (meno vadovas ir vyr. dirigentas Petras Bingelis), vaikų chorų „Liepaitės“ ir „Ažuoliukas“ grupės atliko V. Bartulio „Muziką“ (Marijos Katilutės ž.), Donato Zakaro pjesę iš ciklo „Dvi pjesės“, Vaclovo Augustino „Gloria“, Giedrius Kuprevičiaus fragmentą iš baletu „Čiurlionis“ ir V. Bartulio premjerą „Giesmė ateiciai“ (Saadi ir Bernardo Brazdžionio ž.). Nors, kaip kiekvieną kartą prabėžę vakaro vedėjas Rimantas Bagdzevičius, suburti Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatai parodė prideramą meistriškumą, pati įvairovės stokojanti programa

neleido visu grožiu atskleisti nei orkestrui, nei mažiau premijuotiams bei žinomiems solistams.

Parinkti kūriniai (rimtesni atrodė D. Zakaro, V. Augustino opusai) koncertui suteikė keistą savybę garbingos auditorijos nenuvarginti perdėm reikšmingais istoriniais ar kompoziciinius aspektus. Dar keisčiau, kad šis koncertas priminė kadaise girdėtus ir matytus privalo mus pompaštikus renginius. Gerai, kad jau dvejus metus koncerto pradžioje skamba Vinco Kudirkos

„Tautiška giesmė“ (klausesmės taip pat V. Bartulio aranžuotės, iš kurios paskutinę akimirką buvo pašalinkta... elektrinė gitara, matyt, suvokta, kad tai būtų ausi rėžiantis disonansas), bet kai koncerto pabaigoje išbėga laimingi vaikai ir mojuoja rankytėmis, o tarp to pramaišiu skamba šia proga, manyčiau, nereikšmingi tekstai persų, prancūzų, anglų, vokiečių, rusų, lenkų, lietuvių kalbo-

mis, tai jau panašu į „tarybinių taučių draugystę“. Premjeroje, turėjusioje tapti kulminacija, B. Brazdžionio eilės, išterptos lyg perkūnsargis, visai paskendo, harmonijoje, galima sakyti, dominavo persiški motyvai. Sunku suprasti, ar tai tiesiog nuotaikinės pokštas, ar atsipalaivedimas. Vis dėlto norėtu iš tikėties rimto požiūrio į Valstybės atkūrimo dieną, kad ji neprimintų lengvai atpažįstamų sovietmečio realijų.

Šiai metais minime Kristijono Donelaičio – mūsų grožinės raštijos pradininko – 300 metų jubiliejų. Tokia proga renginių nebūna per daug. Kodėl Donelaitis netapo esminiu Vasario 16-osios akcentu? Ateityje koncerto rengjams patarciai nenutolti nuo anksčiau pasirinktos solidžios, prasmingos, iškilmingos koncerto koncepcijos. Garbingiemis savo valstybės žmonėms bei svečiams parodykime geriausia, ką esame sukūrė.

Antigonės kerštas

ATKELTA IŠ 1 PSL.

šiuolaikinės britų tapybos parodą, kur eksponuotos Alleno Joneso, Luciano Freudo, Fransiso Bacono drobės. Nespalvotas parodos katalogas („Malarstwo Brytyjskie 1945–1970“, Warszawa, 1972), aprašinėtas pastabomis apie paveikslų koloritą, namuose buvo tiek daug vartomas, kad iš jo beliko paskiria lapai. Kisarauskai lenkiškai skaitė André Malraux veikalus ir André Bretono „Surrealizmo manifestą“, žavėjosi André Massonu, surrealistų fotografija. Susirašinėjo su JAV išeiviais, taip pat Paryžiuje gyvenusia Janina Mačiu-kaite (1913–1965), prancūzų kalbotyrininko Georges'o Matorė žmona. Matorė namuose lankydavosi Greimas. Kisarauskai žinojo apie jo darbus, semiotiką ir struktūralizmą, kaip ir apie JAV hipius ar 1967-ųjų Meilės vasarą. Ispūdžių, žinių ir knygų iš JAV atveždavo Lietuvos viešėje dailininkai Viktoras Vizgirda, Vytautas Ignas, Vytautas Kazimieras Jonynas, filosofas Algis Mickūnas ir kiti.

Su pasaulio mokslo, technikos aktualijomis šiek tiek supažindindavo ir sovietinė spauda bei mokslo populiarinimo veikalai. 1965 m. „Vaga“ išleido gero Kisarauskų pažstamo Tomo Venclovos knygą „Golemas, arba dirbtinis žmogus. Pokalbiai apie kibernetiką“. Remdamasis Norberto Wienerio tekstais ir kita bibliotekų spec. fonduose saugoma literatūra, autorius supažindino skaitytojus su tuomet madinėja kibernetika – „žmonių ir robotų lyginamaja anatomija bei psychologija“, taip pat – pamatiniais struktūralizmo, medijų teorijų, kognityvinės psychologijos teiginiais. Žmogus esą netrukus susilies su mašina, virs dirbtinės būtybės, kuriai nebesvarbus kūnas – varginantis smegenų priedėlis, todėl teks patikslinti mašinos, gyvy-

bės, sąmonės savykas. Bendravimui su mašinomis reikia kurti formalizuotas logines kalbas. Ilgainiui tai leis didelės mašinos atmintyje sukaupti visą žmonių turimą informaciją. Prasmė, apibrėžumas, kultūra, informacijos išsaugojimas, pasak Venclovos, – tai žmonijos atsakas į nepaliaujamą entropijos didėjimą ir neišvengiamą visatos žlugimą.

Tolygūs paskiria kontrastingi spalvų plotai, pastangos supaprastinti paveikslų raiškos pavirišį be žalos jo prasmei ir poveikiui, būdingas modernizmo tapybai nuo fovizmo iki popmeno, šiandien atrodo lyg apdairius išankstinis jos pritaikymas skaitmeniniams kodui, manant, kad dirbtiniems atminties pajėgumai bus riboti. Ši tendencija rado atgarsį net oficialioje norminėje „atlydžio“ estetikoje – kaip reikalavimas vaizduoti lakoniškai ir ieškoti naujų formos „sprendimų“. Kisarausko 8-ojo dešimtmecio paveikslai, turintys konstruktivizmų ir popmenu būdingos mechanizmų vaizdo gamybos imitacijos bruozą, kartais net sukelia formalios loginės kalbos išpūdį. Geometriniai tolygių spalvų plotai, pasikartojančios kažkokį mechanizmų dalis priemonės figūros ar sudėtingesni pavidualai (slaunys didelėje veržlėje) atrodo it paskiria sutartiniai ženkli, vienareikšmiai savykų simboliai. Tik iš tiesų jokio reikšmių žodyno nėra. Paveikslų prasmė turi rastis iš spalvų ir formų kontrastu. Kisarausko darbuose jie labai aiškiai matomi, bet taip pat matomas dailininko siekis peržengti (struktūralistinę) reikšmingos formos paradigmą, sugrąuti paveikslų vientisumą, autonomiją ir tapatybę.

Parodyti, kad paveikslas yra ne tik (vizuali) kalba, galima įvairiai būdais. Vienas jų – stiprius jausmus, ri-

bines būsenas pertekiančios išraiškos figūros, t. y. vaizduojami žmonių kūnai, jų pozos ir judesiai. Kisarausko paveiksluose šiu „patoso formuliu“ dažniausiai neįmanoma vienprasmiskai apibūdinti. Jos, regis, ir įkūnija dvilypumą, aporią, įtamprą, taip pat rodo, kad reikšminga forma nėra tučiaividurė – tai užsaldytą aistra, paslėpta kančia, įremintą skausmas. Vis dėlto dalis kūrių atskleidžia ir visai priešingą dalyką – abejonę, ar tapyboje įmanoma išreikšti psichinę vidujeibę ir ar ji, kaip vieninga visuma, iš viso egzistuoja.

Kiborgai, žmogaus ir mašinos hibridai, „asambliažai“ iš tikrovės kūlaunų ir keistų mechanizmų liekanų, vyro ir moters kūno apačia, įstigusis juodoje dėžėje arba nelauktai perauganti į mažą atvirą celę ar langą su vaizdu, „stebuklinga rašymo lentele“ virstanti antrosios diptiko „Įremintas skausmas ir žali prisiminimai“ (1976) dalies figūra asocijuoja ne tik su kibernetikos ar medijų teorijų teiginiais. Siems pavidalamis itin tinkta pasąmonės veiklą ir ženklu vartojimą nusakančios Deleuze'o ir Guattari „šizoanalizės“ savykos „dalinių objektas“, „geismo mašina“, „kūnas be organų“. Paskutiniu XX a. dešimtmeciu dailėtyra jas plačiai taikė surrealizmo ir avangardo efektams aprašyti. Kisarausko kūriuose galima įžvelgti „geismo mašinos“ daugialypumą ir atsitsiktinio veikimo principą, be to, pats kūrėjus neretai yra „dalinių objektas“, įtraukiantis į „geismo mašiną“ žiūrovą. Dėžėse įstigę moters ir vyro kūnai, ir būtent jų apačia – biologinio žmogaus likutis, gamtinės lyties ar „gyvuliško prado“ konotacija, – pažėdžia tradicinę lyčių reprezentacijos tvarką, lyčių skirtumą susieja su skirtumu tarp žmogaus ir

Vincas Kisarauskas, „Interjere – trys“. 1977 m.

mašinos, taip pat igyja erotinio fetišizmo bruožą. Ši sena Vakarų dailės strategija suklesėjo surrealizmo laikotarpiu, kai mizoginija pasiekė ribą ir ją pagaliau imta reflektuoti, vėliau tai atspindėjo popmenas. Erotinis fetišizmas susieja brutalią prievertą ir astringą susižavėjimą. Jo esmė ta, kad kūno dalies vaizdas yra ne jo visumai atstovaujantis ženklas, o geidžiamu tikrovės objekto, konkretios kūniškos esaties pakaitalas. Svarbi kūno dalis grubiai atskirama, išryškinama ir išstatoma suinteresuotai žiūrai. Toks kūrėjus veikia, produkuoja geismą (apimantį ir neapykantą, norą į paslėpti ar sunaikinti), o ne laukia reikšmės interpretaciją.

Kisarausko paveiksluose „akis bado“ ne tik moters krūtys – lendančios iš statulų it ten paslėptos reliktijos, sujungtos su geometrinėmis formomis, išryškintos, stipriau apšvestos, pabrėžtinai išeksponuotos, bemaž atsiduriančios žiūrovo erdvėje. Kai kuriuose darbuose puikuojasi ir supertišas – falinė figūra, galbūt atklydusi iš Brassai 4-ojo dešimtmecio aktų fotografijų. Kisarauskui Freudeto teorijos menkai rūpėjo. Tod iš kur ši fetišų gausa?

Passak geismo fenomenologiją išplėtojusio Mickūnų, Deleuze'o ir Guattari teiginys, kad kūno geismas returi objekto ir yra iš esmės klajokliškas, reikštų, jog „mes visada mylimės su pasauliu. Erotiškumas pripl-

do viską“ (Algiris Mickūnas, „Estetika: menas ir pasaulio patirtis“, Vilnius, 2011, p. 174). Menas Kisarauskui, regis, buvo klajokliško geismo išspūdymo vieta. Kita hipotezė – moterų kūnai visuose Kisarausko kūriuose vienaip ar kitaip susiję su Antigonė, mylimausia jo heroje.

Antigonė – tai ryškiausia ankstyvoji simbolinė patriarchato auka. Dėl to, kad nepaklusnuo vyru (savo dėdei Tėbų valdovui) siekdama atliki tradicinę moterišką pareigą (palaidoti žuvusį broli), jai neliko vietos nei tarpt gyvulį, nei tarpt mirusiuį – ji buvo gyva uždaryta akmenimine kapo rūsyje, kur savo valia nukeliavo į Hado valdas. Taip ji vėl rado vietą pasaulyje, deja, tik mirusiuį. Antigonė lyg šmékla persekiojo dailininką visą gyvenimą. Aškiai matyti, kad karščiu alsuojanties nuogas moters kūnas pirmajame „Įreminto skausmo“ paveikslė (1976) nukryžiuotosios pozai labai artimas sustingusiomis „Ismeinės ir Antigonės“ (1975) figūroms. Antigonė Kisarausko darbuose išliko nuoga ir tikrovės net tada, kai kitos figūros jau buvo virtusios akmens stulpais. Serijos „Išprievertavimas“ (1976) paveiksluose ji guli po prievertautojų kojomis. Ji yra visur, išveržia, išnyra iš tamsos ir griauna paveikslų tvarką. Matyt, tokis jos kerštas.

Paroda veikia iki kovo 1 d.
VDA galerija „Akademija“ (Pilies g. 44, Vilnius)
Dirba pirmadienį–šeštadienį 12–18 val.

„Re(z)ginyje“

VDA fotografijos ir medijų meno katedros studentų paroda „Titanike“

Monika Krikštopaitytė

Kai visaip persiformuodamas atsirado Fotografijos ir medijų meno katedra (pradedant nuo 1994 m. Vaizdo studijos), pagal nutylėjimą ji buvo suvokiama kaip šiuolaikinio meno katedra. Tačiau praktika parodė, kad už srities rėmų išsiplėšia visų katedrų produkcija. Kad katedros liko daugiau sutartiniams pavadinimais, tampa akivaizdus. Todėl idėja paroda suformuoti katedros pagrindu pasirodė lyg iš 10-ojo dešimtmecio atklydusi, kai ši naujovė kėlė daug lūkesčių ir tokios parodos tikėtasi labiau nei bet kada. Tačiau, matyt, katedra čia veikia labiau kaip socialinius darinys, kaip gentis, turinti savo vertybės, juokelius, teigiamus ir neigiamus herojus. Todėl dėmesys turi krypti ne į medijas ir technikas, o į sakyti išskojimą, beje, pa-

vadinimas kaip tik ten ir kviečia.

Monikos Kalinauskaitės įvadinis tekstas pagal geriausias Raimundo Malašausko „abradakadabra“ tradicijas turi veikti kaip smegenų atskutuvą, o jo skaitymas turi parengti žiūrovą, kad jis nieko nesupras, ir nusiteikti tuo apsidžiaugti, patirti transgresinį nesvarumo malonumą, lyg jo nebūtų pakankamai biurokratijos persekiojamo kultūros žmogaus gyvenime. Tačiau nežinau, ar šiai parodai reikėjo šiu nuskausminamųjų mat man pasirodė, kad tai viena geriausią ekspozicijos instalacijų (kuratorius Lukas Keizikas), kurias teko matyti per paskutinį pusmetį, nepamirštant, kad tai studentų paroda. Pirmiausia, ji labai aiškios struktūros – išcentruota. Nėra erdvės centro, dėl kurio galėtų pešti kūriniai su labiausiai išreikštu ego. Salės pertvaromis sudalintos į privačias erdves, tarsi

kickvienas čia ieškotų savo vėtos, kas atrodo labai natūralu studijų metais. Svarbu, kad erdves stengtasi atverti, atrasti, ne tik išnaudoti. Stiklinis Brigitos Elenos Kudarauskaitės „Sluoksnis“ išterpija tarp salių, Gintauto Jankaus animuota filosofinius plepalus berianti mergaitę („Yra tiktais vienas pasaulis“) slepiasi ant kolonos blauzdų. Kūrinius reikia užtikti, aptikti, padaryti lankstą dėl jų, užteiti lyg į butą. Sunku patikėti, kad sugebėta išsteigti tick atskirų lastelių. Agnė Matulevičiūtė (paddedama Martyno Vilpišausko) išplėtė ne tik fizinę „Titaniko“ erdvę į fondų saugyklas, bet ir per garsą nukėlė žiūrovus į Londono nacionalinę portretų galeriją – tamsoje privertė išmokt žiūrėti ausimis.

Ko gero, kitaip tiek skirtingų (22 vnt.) darbų nebūtų net verta rodyti drauge. Kūriniai kaip veidrodžiai rodo, kokios įvairios įtakos impo-

Gedvilė Tamšiūnaitė, „No Thing“. 2013 m.

M. IVANOVOS NUOTR.

nuoja studentams, su kuo norisi pasiginčyti, kas skauda ir kuo žaviasi. Nėra sudėtinga atspėti, kuris dėstytojas kam yra autoritetas. Akiavaidžiai neblesta meilė analoginei fotografijai ir jos keistam santykui su tikrove. Kaip ir visais laikais, šiam kūrybos tarpsnyje rūpi, kaip tvarytis su nerimu, kaip apskritai rasti būdus būti (matomam). Parodos struktūrą gerai suveržia humoru turintys darbai: Isaiah Urkenas pasirūpina turiningu laiko praleidimu kūrynyje „Mokykis, gydykis“, kur į vieną translacią sujungia ekstraseso Alano Čumako gydymo seansą (virškinimo trakto ligos) ir gestų kalbos pamokelę. Kol moko-

tės, jūs dar ir pagydo. Ezoterika juk visada yra puikus jungiamasis audinys. Geriau, kai naudojamas ironiškai. Draugiškos savikritikos atspalvi bendram vaizdui suteikia Vladislavo Novicko videopasakojimas „Dabar galiu parodytį savo sovietinę studiją“, kur mažas berniukas, susijaudinęs dėl gauto dėmesio, pasakoja savo piëšinių turinį. Tai labai džiaugsminges akimirkos. Ir kritikui čia labiau norisi šeimyniškai sypotis.

Paroda veikia iki vasario 22 d.
VDA parodų salės „Titanikas“, II aukštetas (Maironio g. 3, Vilnius)
Dirba antradienį–šeštadienį 12–18 val.

Būties archyvaras

Šarūno Leonavičiaus iliustracijų, sukurtų K. Donelaičio „Metams“, paroda galerijoje „Meno niša“

Rita Mikučionytė

Išgirdusi Šarūno Leonavičiaus pavarde, iškart prisimenu mažą skaitančio ir pykniuojančio dailininko figūrėlę, ištaisiusi greta burlaičio maketo, garsiajame 1991 m. Audriaus Puipos atspaude „Tapytojo Raimundo Sližio dirbtuvėje“. Po to prieš akis iškyla vaizdlinys – naktis, Vilnelės pakrantė šalia Dailės akademijos, lauželis, ant kurio kibire virinama čia pat, vienuolyno prieigose, rasta žmogaus kaukolė... ir jis, ūsuocius (o gal bet kuris kitas aistrulolis natūralistas – tiksliai nebepasakysiu). Dar praeities miglose matau Pilies gatve tvirtu jūrininko žingsniu žirgijojančią ir garsiai dainuojančią genialų grafiką, vilkintį pilku paltuku su reikšmingai užkelta apykakle. Šios mano galvoje įamžintos akimirkos seniai sudėliojo tokį legendinio menininko portretą: jis – bebaimis, išverminas, mėgstantis iššūkius žmogus, ašturiu kritiniu žvilgsniu drąsai režiantis tikrove.

Šarūnų Leonavičių šiandien ypač vertiname už savito bražo iliustracijas, kurios grindžiamos detaliu, smulkmenišku piešiniu ir subtilia tonu gradacija. Tai liudija per paskutinį dešimtmetį „Gražiausios metų knygos“ konkurse apdovanotos knygos su grafiko iliustracijomis: Aido Marčeno „Žmogaus žvaigždė“ (2005),

„Samuelio Boguslavo Chylinskio Biblia“ (2008), Gintaro Beresnevicius „Lietuvių religija ir mitologija“ (2009). O kur dar buriuotojo patirtimi iprasinti piešiniai 2009 m. pasirodžiusiam istoriniam pasakojimui „Vėjas rėjose. Burlaičių epochos atspindžiai Lietuvoje“ ir 2012 m. Maironio 150-ojo jubiliejaus proga išleistai baladei „Jūratė ir Kastytis“...

Knygų iliustracijų originalai ir jų nedėžnos parodos malonai džiugina, stebindamos dailininkų sumanymu užmojaus ir jų igvendinimo įtaiga. Tai dar kartą patyria naujausioje Š. Leonavičiaus kūrinį, skirtą Kristijono Donelaičio „Metams“, ekspozicijoje. Joje rodoma dylikia ant specialaus popieriaus aliejumi tapytų kompozicijų, susietų su atskiromis chrestomatinius poemos dalimus – „Pavasario linksmybės“, „Vasaros darbai“, „Rudenio gėrybės“ ir „Žiemos rūpesčiai“.

Triskart skirtingo dydžio darbuose (76 x 122 cm, 76 x 63 cm, 53 x 38 cm) vis grždamas prie tų pačių keturių poemos skyrių, autorius gerokai peržengė iprastą knygos iliustravimo sampratą. Tai rodo ir leidyklos „art-seria“ išleisti Kristijono Donelaičio „Metai“ (knygos teksto redaktorius – Mikas Vaicekauskas, dizainerė – Ramunė Januševičiūtė), kurią čia pat galeryje galima pavartyti ir išsigerti. Vis dėlto, kad ir koks kokybiškas

būtų spaudsintas variantas, jis tik iš dalies atskleidžia tikrajų Šarūno Leonavičiaus tapytų piešinių savastį.

Žiūrint grafiko daugiafigūrius originalus smelkėsi šiaurės renesanso atmosfera, artima Pieterio Bruegelio tapytiems ir raižytiems gyvenimo virsams. Galbūt dėl to išsiminau ir nesenai VDA ekspoziciją salėse „Titanikas“ matyta dailininko tėvo Broniaus Leonavičiaus ciklą, skirtą Donelaičio „Metams“, ir kadaise pakrejusius menininko brolio Gedimino siurrealistinių vizijų atspaudus. Manau, kad kasdienybės dramatizmas ir komizmas, kuri lydi švelni, ironiška praeities nostalgija, būdinga šios šeimos grafikų kūrybai, kur taip svarbi iškalbinga detalė.

Šiakart Š. Leonavičiaus kūriniai apsvaigino pasaulio kūriniai gausybę. Autorius sukuria fantastinį tikrovės formų nérinį, kuriamo nesukaičiuojama galybė išraiškingos mimikos ir charakteringo judesio žmonių, paukščių, žvėrelių... tarsi sklaidytum didžiule, šimtmečiais žmonijos kauptą gamtos ir papročių istoriją. Kickvienas metų kaitai skirtas grafiko „pasakojimas“ tarsi susideda iš daugybės atskirų siužetų. Tų istorijų savarankiškumu išsitikina peržiūrėdama fotografiotus konkretaus darbo fragmentus, kuriuos drąsiai vadinčiai paveikslais paveiksles. Kaskart žvilgsniu klajodamas po tą

Šarūnas Leonavičius, iš ciklo „Pavasario linksmybės“. 2013 m.

patį dailininko kūrinį, pamatai vis naujus perpasakotų išvykių klojinius.

Aliai vienas veikėjas, daikteliis išpiestas su didžiule meile ir begaline atida. Galiu tik išvaižduoti kasdien keliolika valandų ištraukiančią, ypatingo susikaupimo reikalaujančią, be atodairiškos piešimo ir tapymo aistros, net pasiaukojančio pasišventimo kupiną kūrybos eigą. Š. Leonavičius dažnai piešia iš atminties, be išanksčių eskių. Jis tarsi žvilgsniu „skenuoja“ realybę, o po to piešdamas tiksliai atkartoja matytą fragmentą. Toks tiesioginis komponavimas iš atskirų detalių reikalauja ypatigos meistrystės, kuri matyti iš paveikslės fone ar kampe „užaugintu“, rodos, čia pat nupieštu ir dar neužtapytų smulkmenų.

Monochrominis Šarūno Leonavičiaus iliustracijų koloritas skleidžiasi jautriu atspalvių pilkuma, taip būdinga mūsų platumoms. Kita vertus, tai lyg simbolinis praeities šydas, sustačias sidabriškais grafito strichais. Šioje jautriai miuansuotoje pustonių gamoje puikiai išryškėja intensyvenėmis spalvomis pagauti šviesos ruožai, sukuriantys nepakartojamą – beskleidžiančio žiedo, trykštančių vandens purslų, raibuliuojančios paukščio plunksnos, sūkuriuojančio lapelio, spindinčio serkšno, gešantių žarijų – švytėjimo išpūdį.

Paroda veikia iki vasario 22 d.
Galerija „Meno niša“ (J. Basanavičiaus g. 1/13)
Dirba antradieniais-penktadieniais 12–18 val., šeštadieniais 12–16 val.

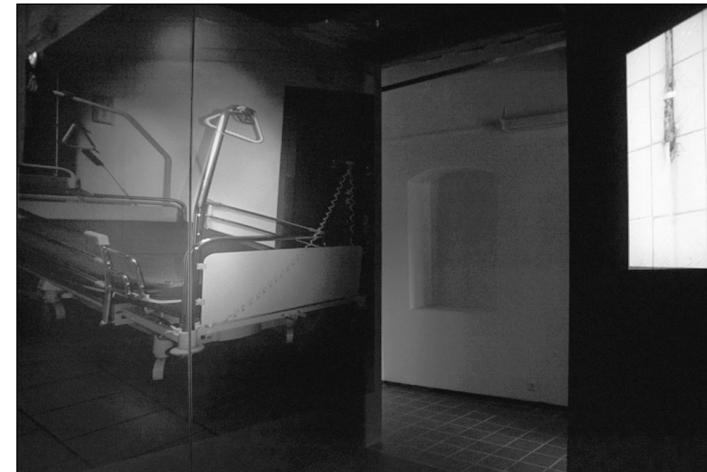
Trečias dvigulėje lovoje

Svajonės ir Pauliaus Stanikų projektas Marijos ir Jurgio Šlapelių namuose-muziejuje

Vidas Poškus

Vienas mano pažstamas kadaise bandė plėtoti mintį apie dvejopą genialumą. Esą vienas genialumas žavi savo paprastumu: žiūri į meno kūrinį, pagamintą genijaus, ir stebiasi – „O juk visai paprasta!“ Paskui dar priduri: „Ir aš taip padaryčiau!“ (čia tuo atveju, kai genialus kūrinys visgi neatlieka katarsinės savo funkcijos). Arba apgailestaui: „Kodėl aš pats to nebuval pastebėjęs ar padaręs?“ Kitoks genialumas, minėtojo bičiulio požiūriu, yra sudėtingas ir įmantrus. Tuomet žūrovas, priblokštasis ir suglumęs, kai po galvą ir stebisi techninė ir konceptualia meistro išmone.

Pauliaus ir Svajonės Stanikų genialumas turbūt yra kažkokioje tarpinėje pozicijoje. Jų instalacijos vienuomet nustebina paprastumu. Regisi, nieko perdėm sudėtingo ne-padaryta. Na gerai, padėti keli daiktai ir objektais, išeksponuotas koks nors piešinys ar jį primenantis vizualus sumanymas, fone groja muzika, komentarai vaidmenį suvaidina reikiamoje vietoje ir pozicijoje padėta tekstimė inskripcija... „Dvigulė lova“ yra būtent tokia. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad nėra nieko ypatingo. Darbas beveik studentiškas

Ekspozicijos fragmentas

steriliai ir metališkai baltą pačių Stanikų objektų spalvą. Kita vertus, kai apeini višą visumą, kai sąmonę galutinai (lyg senas geras kiniškas kankinimo būdas) praplauна tas nufilmuotas čiaupas su veržliai, bet kartu monotoniškai srūvanciu vandeniu, tuomet pradedai galvoti: „É, brolyti, čia nėra taip jau ir paprasta, viskas čia daug sudėtingiau“...

Stanikų sudėtingumą rodo psichologinis poveikis. Atrodytų, negali būti banalesnio dalyko! Esmė ta, kad Paulius ir Svajonė Stanikai lyg kokie jušliniai mikrochirurgai preparuoja, skrodžia, analizuoją ir viešūmoni ištraukia pačius subtiliausius, giliausius, mikroskopiskai niuansuotus žmogiškus potyrius. Tai kuo tikriausiai psichiatrinė pocėjija ar anatomiškai fiziologinis deklamavimas, kuriamo atitinkama nuotaika sukurtata, kad kas nors, tai regėdamas, atsiveria pats. Na, gal neatsivertų, bet imtų suvokti kiek kitaip. Tiesiog autoriai auditorijoje sukelia galinę empatijos bangą, tikrą išjautimo cunamį. Ir tuo viskas pasakyta, nes tai labai daug.

Galima diskutuoti – iš ką išjaučia koks nors statistinis žiūrovas, ypač tas, kuris tingi ar tiesiog nemato prasmės skaityti konceptualius projektų aprašymus. Kad ir šių eilučių autorius, lapelį su atspaustintu kuratorius aiškinamuoju lapu ant palangės pamatęs paskutinę akimirką ir perskaitej jau po visko – po to stipraus emocinio antplūdžio. Meiluosi, kad mane sujaudino graudi Maummaro ar jo dukros Ayeshos istorija. Taip, galbūt ne vienos instalacijos fragmentas ir detalė ar net jų visuma taikliomis konotacijomis ar labai jau konkretiomis nuorodomis kalba būtent apie juos. Iš tiesų – sąmyšio, baimės, isterijos nuotaika (beje, būdinga ne vienam Stanikų kūrybiniam veiksmui) yra inspiruota konkretaus politinio išvykio pasiekimui. Ir natūralu, kad menininkų

dėka visa ta istorija igavo biblinės tragedijos akcentų.

Turbūt mano paties asmeninė bėda, kad žvelgdamas į Stanikų kūrybą empatiją visuomet jaučiu ne (meta)istoriniams (čia pavartoju netaisyti ir parodos apraše naujodamą sąvoką, nickai ne suprasdamas, kokiui tikslu žodžio dalis meta yra susklausta) personažams, o jiems patiemams. Tai yra – Stanikų projektuose visuomet matau juos pačius kaip žmones, kaip vyro ir moters porą, kurią sieja įvairūs psichologiniai aspektai, kartais išsiveržiantys į vienšumą ypač placią emocinę skale – tiek drastiškais, tiek labai rafinuotais pavidalais. Pagalvojau, kad būtent šioji empatija ir skatina tą vienšiško nejaukumo, netgi sutrikimo, sąmyšio ar baimės potyrių, kurį bent jau aš išgyvenu visuomet, vos tik susidūrės su Pauliaus ir Svajonės darbais. „Dvigulės lovos“ koncepcija šiuo atveju suveikia kaip kuo tikriausiai šifro raktas, kaip natūrali Enigmos mašina. Juk retas nesuglumtų patekės į dvigulę lovą trečiuoju asmeniu...

Ekspozicija veikė iki vasario 20 d.
Marijos ir Jurgio Šlapelių namai-muziejus
(Pilies g. 40, Vilnius)
Dirba trečadieniais-sekmadieniais 11–16 val.

Šalti fejerverkai

64-osios Berlinalės laureatai

Živilė Pipinytė

Šiemet Berlinalės konkursinė programa buvo kaip reta silpna. Net kasdienio festivalio žurnalo „Screen“ kritikai retam filmui skyrė daugiau nei dvi „žvaigždutes“, o po spaudos peržiūrų dažniau skambėjo ne plojimai, o niūrokas „buuuuu“. Daugiausia entuziazmo ir plojimų sulaukę paskutinėmis festivalio dienomis parodyta Richardo Linklaterio „Vaikystė“ („Boyhood“). Tai savaip unikalus filmas, nes režisierius jį kūrė dylikia metų – filmavo berniuką Meisoną ir jo šeimos istoriją, o kartu pasakojimą apie brendimą. Kadaiše pirmasis tai pabandė François Truffaut – paauglys Antuanas Duanelis iš „Keturų šimtų smūgių“, kurį vaidines Jeanas-Pierre'as Léaud subrendo žiūrovų akysse, skirtinguose režisieriaus filmuose tapo dezertry, įsimylėjeliu, vyru, bet liko tuo pačiu personažu. Linklateris dylikia metų filmavo tą patį berniuką Elgarą Coltrane'ą, kuris ir įkūnijo Meisoną. Panašiai kaip Truffaut, režisieriu svarbiau ne fizinės permainos, bet tos vidinės, kurias taip mėgsta fiksuoji literatūra, kai keiciasi ne tik kūnas, bet savęs ir kitu suvokimas, atsiveria vis naujos pasaulio briaunos, vyksta svarbūs susitikimai.

Su Meisonu susipažiame mokylos kieme, kai jo pasiūmti po pamoką ateina mama (Patricia Arquette). Netrukus kadre atsiranda vyresnioji Meisono sesuo Samanta, paskui kažkoks piktas vyriškis, kuris negali sulaukti Meisono mamos. Mama aiškina jam, kad yra atsakinės žmogus ir todėl negali palikti vaikų vienų. Netrukus ji pasakys vaimams, kad nusprendė grįžti į gimtinę, kur tės kadaise nutrauktus mokslus. Taip punktyriškai režisierius žymi pasakojimo ribas – tai bus ne tik Meisono, bet ir jo šeimos istorija. Vaikų viltis, kad į šeimą sugrįž po Aliaską klajoje infantiliškas tėvas (Ethan Hawke), neišspildo, bet visą filmą bus įdomu stebeti, kaip keiciiasi ne tik Meisonas, bet ir jo tėvai, kaip jie kovoja už save, nepasiduoda sunkumams, renkasi gyvenimo kelius. Mama nesėkmingai ieškos meilės: vienąkart ištékės už konservatyvius alkoholiku, kitąkart už savo studento, bet kad ir kas vyktų, vaikai jai bus svarbiausi. Tėvas muzikantas ilgiau užtrucks ieškodamas savo vietos, bet pagaliau ir jis ras mylimą moterį, sukurs namus, tačiau visada liks svarbus savo vaimams, nors kartais ir pernelyg didaktiškas ar šnekus. Ypač filmui gerokai persiritus į antrą pusę (iš viso jis trunka 164 minutes), ilgi pokalbiai tarp tévo ir sūnaus stiliaus ir turinio požiūriu vis labiau primins Linklaterio trilogiją, ypač paskutinę jos dalį „Prieš vidurnaktį“, iš kurios i „Vaikystė“, deja, atrodo atklydes ir Hawke'o herojus.

Vis dėlto „Vaikystė“ Linklateris subtiliai kuria būtent amerikietiškos šeimos istoriją, pamažu, per-

iškalbingas detales, herojų permainas atskleidamas jos nekintančias vertibes. Veiksmas vyksta Amerikos provincijoje, tad ir kasdienybė čia, matyt, keičiasi lėčiau, nepaisant naujų vėjų. Kintanti laiką Linklateris pabrėžia fone skambančią muziką, Meisono išskyla į dar vienos knygos apie Harį Poterį pristatymą ar būsimo prezidento Obamos rinkimų kampaniją, i kurią kairiuju pažiūrą tėtušis iutraukia ir sūnų – jie kartu stato gatvėje Obamos reklaminius stendus, bei kitokiais panašiais kasdieniškais įvykiams. Kita vertus, tas pabrėžtinas istorijos amerikietišumas bent jau man pasirodė nuobodokas, tad i „Vaikystės“ pabaigą vis dažniau prisimindavau kitą panašų filmą – Olivier Assayso „Po gegužės sukilio“, kur iš esmės ta pati istorija papasakota daug kinematografiškiu ir lakoniškiu. Filmo pabaigoje Meisonas atvyksta į koliedžą, kur studijuos fotografiją. Ne labai tikiu, kad šis mielas ir subtilus provincijos berniukas bus menininės. Linklateris, regis, nori įtikinti, kad tikrai bus. Bet tai jau, matyt, būsimo filmo „Jaunystė“ tema. Gal su laukime?

„Vaikystė“ iškart tapo konkursinės programos lydere, tad žiuri sprendimas skirti filmui tik trečią pagal svarbą prizą – „Sidabrinį lokį“ už geriausią režisūrą, neabejoju, nuvylė ne vieną filmo gerbėjų. Žiuri skyrė „Auksinių lokų“ kinų režisieriaus Diao Yinan filmui „Juoda anglis, plonas ledas“ (tai angliskas pavadinimas, originalu „Bai ri yan huo“, pasak „France“ žinių, reikėtų versti „Fejerverkai vidury baltos dienos“), ir tai sūkėlė sensaciją. Nors turint galvoje, kad šeimę „Mažas namelis“ („Chisai ouchi“) Yamada pasakoja kamerinę istoriją, kurios veiksmas nukelia į prieškario ir Antrojo pasaulinio karo laikus. Kuroki herojė yra tarnaitė pasiturinčio verslininko šeimoje. Iš kaimo į Tokiją atvykusi mergina aukoja grąžuolei šeimininkui ir jis sūneliui. Ji tik kartą išduos šeimininkę, kai neatiduos jos desperatiško laisko į karą išvykstančiam meilužiui. Yamada savo kino karjerą pradėjo didžiojo Yasujiro Ozu asistentu, jis sukūrė per 60 skirtingų filmų, bet naujajame, regis, sugrįžta prie ištakų ir subtiliai rodo sudėtingus ir nepasakytais žodžiais iš pirmo žvilgsnio paprastų savo herojujų jausmus.

„Juoda anglis, plonas ledas“ išaugo tik iš *film noir* tradicijos. Filmo pradžioje prievertos nesibodintis policininkas tiria paslaptinę žmogžudystę – akmens anglies wagonuose skirtinguose Kinijos regionuose rasti žmogaus palaikų fragmentai. Policininkui pavyksta nustatyti nužudytojo tapatybę. Bet vydamasis tariamą žudiką jis sužiedžiamas. Po to iš 1999-ųjų veiksmas nukeliamas penkeriais metais vėliau. Policininkas tapo girtuokliu, jis dirba gamyklos apsaugoję, bet panašių nusikalstamų serija priverčia jį grįžti prie neištirtos bylos. Personą sudominan pirmosios bylos aukos našlė – tylis grąžuolė (Gwi Lun Mei), dirbanti cheminėje valyklėlėje. Vyrą jį vis labiau traukia, bet priartėdamas prie

šios lemtinos moters buvęs policininkas artėja ir prie žiaurių nužudymų paslapties. Iš tikrujų moters vyras nemirė – jis padėjo žmonai išvengti atsakomybės už meilužio nužudymą ir tapo tarsi gyvuoju numereliu. Gyvendamas žmonos šešelyje jis nuolat ją sekā ir dabar pats žudo visus, kurie prie jos priartėja. Policininkas vis dėlto atiduos mylimą į teisingumo rankas, bet ta diena, kai ją atveš duoti parodymą į nusikaltimo vietą, aplinkinius namus nutwicka gausūs fejerverkai. Prieš juos bus bejėgiai ir policininkai, ir iškiesti gaisrininkai.

Metaforiška ir niūri „Juodos anglies, plono ledo“ pabaiga paryškinia filmo sąsajas ne tik su juodojo kino tradicija – veiksmas dažnai nukelia į vakara, tamsos apgaubtas gatves ar čiuožkla, baltas smiegas be matant tampa nešvarus ir juodas, bet ir, sakycią, su Raymondo Chandlerio proza, kuriai būdingas déme-s metaforiškoms detaliems. Diao Yinan prisodrina filmą detalių, kurios tiksliai perteikia visuomenės transformacijos atmosferą. Vienas ar kitas trumpas epizodus, iš pirmo žvilgsnio neturintis nieko bendra su filmo veiksmu, pavyzdžiu, įstaigos koridoriuje šeimininko laukiantis arklys, kėdėje užmigusi kirpyklėlės, kurioje netrukus įvyks žiaurus susišaudymas, kirpejā, ar nužudytojo nuvorišo žmona, kuri apsirengusi panyra į vonią, ne tik įstringa į atmintį, bet ir tiksliai apibūdina laiką. „Juodos anglies, plono ledo“ totalios nevilties atmosfera iš tikrujų įtaigi. Įtaigus ir policininką suvaidinęs Liao Fanas, kuriam žuri skyrė ir „Sidabrinį lokį“ už geriausią vaidmenį.

„Sidabrinį lokiu“ už geriausią moters vaidmenį apdovanota jauna japonų aktorė Haru Kuroki, suvaidinusi kino veterano Yoji Yamados filme „Mažas namelis“ („Chisai ouchi“). Yamada pasakoja kamerinę istoriją, kurios veiksmas nukelia į prieškario ir Antrojo pasaulinio karo laikus. Kuroki herojė yra tarnaitė pasiturinčio verslininko šeimoje. Iš kaimo į Tokiją atvykusi mergina aukoja grąžuolei šeimininkui ir jis sūneliui. Ji tik kartą išduos šeimininkę, kai neatiduos jos desperatiško laisko į karą išvykstančiam meilužiui. Yamada savo kino karjerą pradėjo didžiojo Yasujiro Ozu asistentu, jis sukūrė per 60 skirtingų filmų, bet naujajame, regis, sugrįžta prie ištakų ir subtiliai rodo sudėtingus ir nepasakytais žodžiais iš pirmo žvilgsnio paprastų savo herojujų jausmus.

Prancūzų kino veterans Alainas Resnais, konkurse parodęs filmą „Myléti, gerti, dainuoti“ („Aimer, boir et chanter“), apdovanotas „Sidabriniu lokiu“ – Alfredo Bauerio prizu filmui, atveriančiam naujas kinino perspektyvas. Šiame filme Resnais dar kartą grįžo prie dramaturgo Alano Ayckbourno kūrybos ir prie stiliaus, kurį išbandė ekranizuodamas Ayckbourną filme „Smo-

„Juoda anglis, plonas ledas“

„Mažas namelis“

„Myléti, gerti, dainuoti“

king/No Smoking“ (1993). Be abejio, naujasis filmas pratęsia ir šio, ir dar 1962 m. „Praėjusiai metais Marienbade“ prasidėjusius režisieriaus eksperimentus su kino salygiskumu prigimtimi. Kita vertus, „Myléti, gerti, dainuoti“ neprideda nieko naujo prie to, kas jau buvo suformuluota „Smoking/No Smoking“, kai visas filmo veiksmas rutuliojasi pabrėžtinai teatrališkoje kino paviljono erdvėje, tarp salygiskų dekoracijų, kurių dirbtinumą paryškina pabrėžtinai teatrališka aktorių vaidybą, apšvietimas, garsai. Filmavimo aikštėlė tampa savotiška laboratorija, kurioje 1922 m. gimęs režisierius kartu su aktoriais preparuoja iš pirmo žvilgsnio vodeviliškas situacijas ir vodeviliškus personažus meilės, pavydo jausmus. Tačiau sukurdamas tokią ironišką distanciją Resnais išlieka vienu giliausiu ir žmogiškosioms, ir kino prigimties analizuotu. Kad ir kaip žiūrėtum, Resnais – vienintelis iš rodytų konkurse filmų režisieriu, kuris iš tikrujų eksperimentuoja su kino kalba.

„Sidabriniu lokiu“ už geriausią scenarijų apdovanoti vokiečiai Dietrichas Brüggemannas ir Anna Brüggemann už filmo „Kryžiaus kelias“ („Kreuzweg“) scenarijų. Apie filmą jau rašiau, sklandė gandai, kad jis – vienas kandidatų į „Auksinių lokų“. Man regis, kojā pakisė vienprasmikumas: religijos smerkimas filme prilygo pagrindinės filmo herojės mamos religioniam fanatiz-

mui, taip pat dalančiam pasauli į juodą ir baltą.

Personažų vienprasmikumas lėmė ir kita konkursinės programos laureato, kinų režisieriaus Lou Ye „Neregių masažo“ („Blind massage“, „Tui Na“) ištarmę. Filme pasakojama apie kelių neregių masažo klinikos darbuotojų likimus. Dauguma neprofesionalių filmo aktorių – neregių, tad jie vaidina save. (Beje, sugrįžimų prie neorealizmo metodų ir estetikos skirtingose šios Berlinalės filmų programose buvo gana daug.) Personažų istorijos persipina, tiesa, kartais pernelyg išskysdamos, filmo kūrėjai siekė atkurti ypatingą jų pasaulio ir savęs suvokimą, bet dažnai tik pasitenkina banalybių apie meilę, seksą, vienatvę konstatavimui. „Sidabrinį lokų“ už ypatingą meninį indėlį žiuri skyrė filmo operatoriui Zeng Jianui, kurio meistriškumas, manau, ir padėjo ne tik atskleisti neregių pasaulį, bet ir suteikti fragmenčiam filmui vientisumo.

Antruoju pagal svarbą „Sidabriniu lokiu“ – Didžiuoju žiuri prizu – įvertintas atidarymo filmas – Weso Andersono „Viešbutis „Didysis Budapeštas“. Kaip tik jo ir nespėjau pamatyti. Nors kolegos kaip sutarę kartoj, kad tai pernelyg puošnus ir infantiliškas filmas, pribloškiantis tikrų kino žvaigždžių gausa, tikiuosi, kad netrukus bus proga prie jo grįžti.

Berlynas – Vilnius

Kaip nugalėti baimę

Krësle prie televizoriaus

Prieš kelerius metus jauno amerikiečių režisieriaus Behno Zeitlinio filmas „*Pabaisos iš laukinių pieštų*“ (*LRT kultūra, 26 d. 21 val.*) sulaukė didžiulio atgarsio: filmą apdovanojo Sandanso ir Kanu kino festivaliai, režisierius buvo lyginamas su didžiausiais kūrėjais. Pasakojimas apie šešerių metų mergaitę Hašpupę (Quevenzahné Wallis), kuri kartu su mirštančiu tėvu gyvena nuo pasaulio vandens atskirtame kaimelyje Misispipes deltoje, – tai šiuolaikiškas pasaka apie gyvenimą po katastrofos. Filme ji tiesiogiai neįvardijama, nors veiksmo vieta iškart primena matytus televizijos reportažus, o dekoracijos buvo sukurtos iš nuo Katriinos uragano nukentėjusio miestelio liekanų. Studijų metais Zeitlinio suburta vienminčių grupė „Court 13“ į Luizianą persikelė dar 2007-aisiais, kai režisierius kūrė trumpametražį filmą apie nuo uragano nukentėjusį artimuosis.

„Pabaisose iš laukinių pieštų“ priklausymo konkrečiai vietai jausmas svarbus ne tik mažajai filmo herojui. Zeitlinui tai susiję ir su išlikimo imperatyvui, vienu svarbiausių filmo motyvų. Hašpupė pasižymi didžiule išlikimo valia. Ji sumani, drasti, gali išgyventi bet kokiomis sąlygomis, meilė – tai tik keletas aktualių temų, kurias nagrinėja šių metų Vokiško kino dienos.

Jau ketvirtą kartą Goethe's institutas kartu su Austrijos ambasada Vilniuje ir Šveicarijos ambasada Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje į Lietuvą atveža kino naujienas iš vokiškai kalbančio Europos regiono – Vokietijos, Austrijos ir Šveicarijos. Vasario 26 d. Vilniuje prasidedančiose Vokiško kino dienose bus parodyta 12 įvairių temų ir žanrų naujų kino filmų. Per mėnesį jie aplankys septynių Lietuvos miestų – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Marijampolės ir Nidos – kino teatrų salės.

„Vokiški filmai turi rimto ir sunkiai įkandamo kino reputaciją. Mūsų rengiamos kino dienos griauna šį stereotipą, – sakė Goethe's instituto Lietuvos vadovė Johanna M. Keller. – Žinoma, vokiškas kinas dažnai nagrinėja nemalonius ir sudėtingus gyvenimo aspektus – praeities naštą, sunkumus ieškant tikrojo gyvenimo kelio, migraciją ir kt. Tačiau Vokiško kino dienos įrodo, kad šias temas įmanoma pateikti linksmai ir su ironija. Tai ir yra šio kino stiprybė.“

Vokiško kino šventę Vilniuje atidarys tragikomiška satyra – režisie-

pavojas. Tačiau būtent tos pabaisos ir skatina Hašpupę nepasiduoti, kovoti, nugalėti baimę.

Vis dėlto unikalika pasaka filmą paverčia ne Hašpupės fantazijos, o kitas filmo motyvas. Rodydamas vandens atskirtą bendruomenę, arba tą, kuri išliko po katastrofos, Zeitlinas nuolat pabrėžia švenčią, bendravimo, buvimo kartu akimirkas. Kataklizmai, nelaimės, atskirtumas skatina išlikusiuosius būti kartu, džiaugtis kiekviena akimirką. Pradarė bet kokį stabilumą, žmonės nebegalvoja apie ateitį, jie džiaugiasi galédami būti „čia ir dabar“. Todėl iš ankstesnio gyvenimo liekanų, šiuksliu ar kitokiu pabaissišku daiktų sukur tame pasaulyje tiek daug švenčių ir fejerverkų. Tai lyg katarasis, kuris kyla pabėgus iš uždaros, individualizuoto, suskaidyto pasaulio. Zeitlinui, matyt, brangi ši hipio utojių paimantini idėja. Stiprios ir vieningos kaip šeima visuomenės, sugebančios nugalėti mirtį, ligą, alkį, katastrofą, ilgesys, regis, ir yra Zeitlinio pasakos pagrindas.

Šių dienų kinas nuolat metaforizuojia įvairias baimes. Gavino Hoddio filme „*Pagrobtis ir parduoti*“ (*LNK, 25 d. 22.10*) skrisdamas iš Afrikos į Ameriką dingsta terorizmu itariamas egyptietis Anvaras. Žmona ir CŽV analitikas bando išvaduoti ji iš nežinia kur esančio (gal Lietujoje?) slapto kalėjimo, kur iš Anvaro bandoma išgauti prisipažinimą.

Jameso Foley filme „*Baimė*“ (*TVI, 26 d. 21 val.*) šešiolikmetė gražuolė naktiniame klube susipažsta su žaviu jaunuoliu. Netrukus ji taps agresyvaus jo pavydo objektu.

Nevykėlis rašytojas ir scenaristas Martinis (Colin Farrell) iš Martino McDonagh filmo „*Septyni psychopatai*“ (*TV3, 22 d. 00.30*) greit nebežinos, ko bijoti labiau – kūrybinės krizės ar banditų, su kuriais susidirė, kai buvo įpiniotas į vieno jų šuns pagrobimą. Garsus dramaturgas ir pradedantis režisierius McDonaghas „*Septyniuose psychopatuose*“ sužaidė linksmą žaidimą:

Martinis tampa savo būsimo scenarijus įvykių dalyviu. Todėl filmo veiksmas nepaklūsta jokiai logikai. Ko gero, tai ir baugina šiuolaikinius žmones – tikrovę, kurios neįmanoma paaiškinti logiškai. Bent jau mane – tikrai, juolab kad Lietuvos politikų ar valdininkų absurdas vis dažniau tampa taisykle, o ne išimtimi.

McDonaghas teisus – šunų skriauti negalima ir už tai reikia bausti, bet jo filmas, man regis, pernelyg grimzta į tarantinišką „pulp“, nors mintis apie dviejų pasauly – tikrojo ir kino – susiliejinį tikrai žavi.

Nostalgiskų kino prisiminimų žada Haroldo Beckerio 1994 m. filmas „*Merija*“ (*TVI, 21 d. 22.45*), pasakojantis apie aukščiausią sluoksnių korupciją. Niujorko meras filme nevengia mainyti dangoraižių į politinę paramą, bet taip vyksta, kol po-

„Septyni psychopatai“

licininkas nušauna mafijos vadeivos sūnėnā. Tada mafija pradeda atakuoti. Tačiau tikrasis filmo herojus yra jaunas provincialas Kevinas – mero padėjėjas. Tai – dar viena šiuolaikinio Rastinjako atmaina. Rastinjaku istorijos visada pamokomas ir, bijau, amžinos. Juk kasdien, kad ir per „Panoramą“, matome panašių veikėjų tuntus. Beje, „Merija“ paranta tikrais 9-ojo dešimtmecio įvykius, merą suvaidino dar puikios formos Alas Pacino.

Nostalgijos kupinas ir 2006 m. sukurtas Billo Condono filmas „*Svajonių merginos*“ (*TV3, švaykar, 21 d. 0.55*). Jis pasakos apie merginų vokalinį ansamblį iš Čikagos, kuris su laukia talentų medžiotojų dėmesio. Patekės į profesionalų rankas, ansamblis greit tampa populiarus, bet merginoms tai neatneša laimės.

Vieną pagrindinių vaidmenų filme sukurė garsi dainininkė Beyoncé.

Lenkų kino skandalistas Sylwesteris Latkowskis dokumentiniam filme „*Prisuktieji, arba Lenkiškas pramogų verslas*“ (*LRT kultūra, 22 d. 20 val.*) atskleidžia tamsiąją lenkų muzikos rinkos pusę, mechanizmus ir žmones, kurie ją valdo, sprendžia, kas turi patikti ir ko reikės klausytis. Filme norėta parodyti visą lenkų populiariosios muzikos įžymybų galeriją, bet dauguma nesutiko filmuotis. Režisierius tai paaiškino paprastai. Pasak jo, visas lenkų muzikos verslas – tai susitarimai, apgavystės, nekompetentingumas, todėl gabausieji neturi jokių šansų. Idomu, ar kada nors sulauskime ko nors panašaus apie lietuvių „pops“?

Jūsų –

JONAS ŪBIS

Anonsai

Vokiško kino dienos

Istorinės praeities įvertinimas, tapybės paeškos, socialinė įtampa, seksualumas, virsmas suaugusių žmogumi, meilė – tai tik keletas aktualių temų, kurias nagrinėja šių metų Vokiško kino dienos.

„Tamsioji pusė“

rės Frauke Finsterwalder „*Tamsioji pusė*“ (*„Finsterworld“, 2012–2013*). Filmo scenarijų ji rašė kartu su vyru, šveicarų rašytoju Christianu Krachtu. Šis didelės sėkmės sulaukęs režisierės debiutas – tarsi mozaika, susidedanti iš įvairių atskirų ir tarpusavyje netikėtai susisiejančių istorijų. Jos pasižymi gerais dialogais ir atskleidžia tam tikrus vokiečių istorijos, tapybės ir visuomenės stereotipus.

Pati režisierė filmą apibūdina kaip sieki atsiaskyti vokiškame kine vyraujančio sauso realizmo. Ji tarsi sako: jei visai tai nebūtų taip žiaurus, būtų baisiai juokinga. Pagrindinius vaidmenis filme sukurė garsi vokiečių aktorė Corinna Harfouch ir lenkas Jakubas Gierszalas.

Svarbus dienų akcentas – Ricko

Ostermanno filmas „*Vilko vaikai*“ (*„Wolfskinder“, 2013*). Jo tema aktuali ir Vokietijai, ir Lietuvai, bet abieju šalių viešojoje erdvėje vis dar nesulaukia tinkamo dėmesio. Filme

spalvų ir išpudingų vaizdų gausa išsiškirs Detlevo Bucko nuotykių filmas „*Pasaulio matavimas*“ (*„Die Vermessung der Welt“*), sukurta pagal didžiulės sėkmės sulaukusį istorinį Danielio Kehlmanno romaną, 2007 m. išleistą ir lietuviškai. Filme pasakojama apie dviejų vokiečių

genijų ir ekscentrikių – gamtininko, keliautojo ir geografo Alexanderio von Humboldto bei matematiką Karlo Friedricho Gausso – pastangas XIX a. išplėsti pasaulyje suvokinimą. Pirmasis tai darė keliaudamas po tolimus kraštus – filme gausu nuostabaus grožio vaizdų iš Amazonės džiunglių. Antrasis bandė apskaičiuoti pasauly, užsidaręs savo kambarėlyje. Abiem filmo herojams bus lemta susipažinti tik gyvenimo pabaigoje, tapusioje nauja pradžia.

Siūmetinės Vokiško kino dienos išsiškira filmų jaunimui gausa. Sensacija netikėtai tapusių iš Lietuvos pernai rodytu „*Storuliu*“ režisieriaus Axelio Ranischo antrojo filmo „*Jaučiuosi disco*“ (*„Ich fühl mich Disco“, 2013*) pagrindinis herojus – homoseksualus paauglys Florianas. Jis ieško tapybės ir bandė suvokti savo seksualinę orientaciją. Austrų kino režisierės Katharinos Mückstein filme „*Talėja*“ (*„Talea“, 2013*) pasakojama apie sudėtingus ką tik iš kalčimo išėjusios motinos ir jos meilės išsilgusios paauglės dukters santykius. Pagal Alinos Bronsky populiarią knygą sukurto Bettino Blümner filmo „*Šukparkis*“ (*„Scherbenpark“, 2012*) dėmesio centre – paauglė Saša, gyvenanti socialinės rizikos aplinkoje ir kovojanti dėl išlikimo. Pagrindinius vaidmenis šiame filme atlikusi Jasna Fritzi Bauer 2013 m. Maxo Ophülslo kino festivalyje pelnė apdovanojimą už geriausią jauną aktorių vaidmenį.

Netradiciniu požiūriu į kiną išsi-

skiria vokiečių režisieriaus Jakobo Lasso tragikomedija „*Meilės didkepsniai*“ (*„Love Steaks“, 2013*), pernai Miuncheno festivalyje pelnusi kino premiją „*Förderpreis Neues Deutsches Kino*“ visose kategorijose. Filmo kūrėjai vadina savo kūrinį „*pirmuoju FOGMA*“ (*„Rules Are Freedom“*) filmu pasaulyje. Filmavimo aikšteliėje buvo nuolat improvizuojama, aktoriai turėjo tik dialogų ir siužeto gaires. Šio filmo veiksmas nukels į prabangų viešbutį, tiksliau, į jo virtuvę ir masažo saloną, kur ir dirba filmo herojai.

Tikrasis faktas pagrįsta Wernerio Swisso Schweizerio drama „*Isimylėj priešai*“ (*„Verliebte Feinde“, 2012*) pasakoja neįprastos šveicarų poros – katalikų intelektualo Peterio von Roteno ir protestantu kovojojus už moterų teises Iris von Roten meilės istoriją. 1943–1950 m. jie parašė vienas kitam apie 1 300 laiškų, kuriuose diskutavo apie feminizmą, religiją, politiką, literatūrą, meilę, seksualumą.

Sakoma, kad Iris ir Peteris buvo viena gražiausių, garsiausių ir labiausiai provokuojančių porų šveicarų istorijoje, nes jų santykiai išreiškė politikos ir moralės opoziciją. Pagrindinius vaidmenis filme sukurė Mona Petri ir Fabianas Krügeris.

Plačiau apie filmus ir jų rodymo vietas galite pasiskaityti www.goethe.de/lietuva/vkd.

GOETHE'S INSTITUTO INF.

Parodos	KAUNAS	„7 md“ rekomenduoja
VILNIUS		
Nacionalinė dailės galerija <i>Konstitucijos pr. 22 XX a. Lietuvos dailės ekspozicija</i>	Paroda „Žemaičių krikšto ženklai“, skirta Žemaičių krikšto 600 metų sukaktiai	M. Žilinsko dailės galerija <i>Nepriklausomybės a. 12</i>
Vilniaus paveikslų galerija <i>Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistinių interjerų Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Paroda „Nuostabioji žemė. Dailininkai Rytų Prūsijoje. XIX–XX a. pirmos pusės tapyba iš Aleksandro Popovo rinkinio“</i>	Kazio Varnelio namai-muziejus <i>Didžioji g. 26 K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44</i>	Paroda „Sveikas, Paryžiai! Litvakų dailininkų kelias“
Radvilių rūmai <i>Vilniaus g. 24 Europos dailė XVI–XIX a. Dubingių ir Biržų kunigaikščių Radvilų Rytų Azijos, Naujosios Gvinėjos ir Australijos aborigenų menas iki III. 2 d. – paroda „Renesanso spindesys“ Paroda „Tohoku Japonijos fotografų akimis“</i>	Bažnytinio paveldo muziejus <i>Šv. Mykolo g. 9 Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija Senosios liturginių tekstilės paroda „Šilkas ir auksas“</i>	Kauno paveikslų galerija <i>K. Donelaičio g. 16 iki III. 2 d. – Rolando Karaliaus paroda „Būsena“ iš ciklo „Lūžio kartos vardu“ iki 23 d. – paroda „Geriausias metų kūrinių“</i>
Taikomosios dailės muziejus <i>Arsenalo g. 3A Paroda „Nuo karo iki taikos“ (XX a. penktos dešimtmečio mada iš Aleksandro Vasilevo kolekcijos) iki III. 2 d. – Kazimiero Žoromskio (1913–2004) paroda „Nuo realizmo iki optimio meno“ Lenkijos fotografijos ir dizaino paroda „Materia Prima“</i>	Meno projektų erdvė „Malonioji 6“ <i>Malonioji g. 6 iki 22 d. – Gedvilės Bunikytės paroda „Dvi tvarkos rūšys“</i>	Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus <i>V. Putvinskio g. 55 Paroda „Tautų arenos. Paryžius 1937“ iki III. 2 d. – Vladimiro Dubeneckio paroda „Architektas gyvenimo ir kūrybos teatre“, skirta 125-osioms gimimo metinėms</i>
Vytauto Kasiulio dailės muziejus <i>A. Goštauto g. 1 Vytauto Kasiulio kūrinių kolekcija Paroda „Arbit Blato Paryžius ir Venecija“</i>	Galerija „Kairė–dešinė“ <i>Latako g. 3 iki III. 1 d. – Lino Blažiūno paroda „Paukščio akimis“</i>	A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus <i>V. Putvinskio g. 64 Paroda „Stasys Šešėnulevičius: šešelyje likusi kūryba“</i>
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenala <i>Arsenalo g. 1 Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a. Lietuvių liaudies menas Kryždirbystė Paroda „Tradicinius audimas: spalva ir ornamentas“</i>	Galerija „Meno parkas“ <i>Rotušės a. 27 iki 28 d. – paroda „10 Šilavoto pleneru“</i>	Kauno fotografijos galerija <i>Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2 Raimundo Viškraičio fotoparoda „Pasaulio kvapai“</i>
VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS	Galerija „Vartai“ <i>Vilniaus g. 39 Andrius Žakarauskio paroda „Vardan“</i>	Galerija „Meno forma“ <i>Savanorių pr. 166 iki 28 d. – Eugenijaus Varkulevičiaus–Varklio paroda „Smėlis, molis ir akmuo“</i>
Parodų salės „Titanikas“ <i>Maironio g. 3 iki III. 1 d. – VDA Telšių dailės studentų darbų paroda „Prieblandoms valandos“ iki 22 d. – fotografijos ir medijų meno katedros studentų paroda „Re(z)ginys“</i>	Galerija „Aidas“ <i>Trakų g. 13 Deimos Katinaitytės tapybos paroda „Spalviniai eksperimentai“</i>	Architektų namai <i>Vilniaus g. 22 Alvydo Bulakos tapyba</i>
Galerija „Akademija“ <i>Pilies g. 44/2 iki III. 1 d. – Vinco Kisarauskio (1934–1988) tapybos paroda „Prieblandoms valandos“ Eglės Ulčickaitės paroda „Kažkur kasdienybėje“</i>	Pamėnkalnio galerija <i>Pamėnkalnio g. 1/13 Paroda „FC Jazz“</i>	„Post“ galerija <i>Laisvės al. 51 a Paroda „Caution! Mind the Object!“</i>
Tekstilės galerija „Artifex“ <i>Gaono g. 1 iki III. 1 d. – Aisčio Mickevičiaus paroda „Kvapai, kelionės, įkvėpimai“</i>	Šv. Jono gatvės galerija <i>Šv. Jono g. 11 Pauliaus Šliaupos paroda „Šviesos refleksijos“</i>	KLAIPĖDA
Galerija „ARgenTum“ <i>Latako g. 2 iki 28 d. – paroda „Karštoji vitrina“</i>	Galerija „Arka“ <i>Aušros Vartų g. 7 Algimanto Patamsio keramikos paroda „Paprasta, sudėtinga“ Algimanto Kėžo (JAV) fotografijos Christian Narkiewicz-Laine (JAV, Suomija) paroda „Imperatoriaus laivynas dega“ (instaliacija, video, fotografija)</i>	KKKC parodų rūmai <i>Aukštajų g. 1 / Didžioji Vandens g. 2 Salvadora Dali litografijų, keramikos, skulptūros, medalų paroda „Materialiusi surrealizmas“ Adomo Danusevičiaus paroda „Kamufliažinis vyriškumas“ Airių menininko Eamono O’Kane’o piešinių ir instaliacijų paroda „And Time Begins Again“</i>
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“ <i>Dominikonų g. 15 Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai</i>	Galerija „Meno niša“ <i>J. Basanavičiaus g. 1/13 iki 22 d. – Šarūno Leonavičiaus iliustracijų, sukurty K. Donelaičio poemai „Metai“, paroda</i>	Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras <i>Bažnyčių g. 4 Paroda „Art Mix. Nuėjome toliau negu manėme“</i>
Telšių galerija <i>Kęstutio g. 3 Danų teologo, filosofo ir rašytojo Søreno Kierkegaardo 200-ojiems gimimo metinėms skirta paroda nuo 21 d. – Remigijaus Venckaus fotografijų paroda „Dienoraščių vietas...“ iki 28 d. – Šiaulių universiteto Menų kultefoto magistrų studijų studentų kūrybinių darbų paroda Vilniaus dailės akademijos Telšių dailės studentų vizualinės raškos darbų paroda</i>	Lietuvos dailininkų sajungos parodų salė <i>Vokiečių g. 4/2 Paroda „FC Jazz“</i>	Barotų galerija <i>Aukštajų g. 3/3a iki 26 d. – Jūratės Mykolaitytės tapyba</i>
	Galerija AV17 <i>Aušros Vartų g. 17 Jono Aničio darbų paroda „Procesė“</i>	VILNIUS
	Galerija „Vitražo manufaktūra“ <i>Stiklių g. 6 nuo 19 d. – Miglės Grigutytės ir Pauliaus Šliaupos videoinstaliacija „Cycle“</i>	Nacionalinis operos ir baletų teatras <i>21, 22 d. 18.30 – PREMJERA! O. Narbutaitės „KORNETAS“. Dir. – R. Šervenikas</i>
	„Juškų gallery“ <i>B. Radvilaitės g. 6B Paroda „Tirštasis Raimondo Martinėno kūrybos spalvingumas“</i>	Nacionalinis dramos teatras <i>Didžioji salė 21 d. 17 val. – Dante’s Alighieri „ROJUS“. Rež. – E. Nekrošius</i>
	Gintaro muziejuς-galerija <i>Šv. Mykolo g. 8 nuo 27 d. – R. Mėnulio Katino paroda „Miesto istorijos“</i>	<i>22 d. 18.30 – K. Binkio „ATŽALYNAS“. Rež. – J. Vaikus</i>
	Galerija „Menų tiltas“ <i>Užupio g. 16 iki 27 d. – Adomo Makarevičiaus tapybos paroda „Spalvų pasaulio meditacijos“</i>	<i>23 d. 12 val. – A. de Saint-Exupéry „MAŽASIS PRINCAS“. Rež. – S. Mykolaitis</i>
		<i>26 d. 18.30 – Just. Marcinkevičiaus „KATETRA“. Rež. – O. Koršunovas</i>
		Valstybinis jaunimo teatras <i>21 d. 18 val. – M. Frayn „TRIUKŠMAS UŽ KULISŪ“. Rež. – P. E. Landi</i>
		<i>22 d. 12 val. – J. Kelero, A. Jalianiausko „PAIKA PELETI“. Rež. – A. Jalianiauskas (Salė 99)</i>
		OKT/Vilniaus miesto teatras <i>22, 23 d. 19 val. OKT studijoje – A. Čehovo „ŽUVĖDRA“. Rež. – O. Koršunova</i>
		<i>24, 26 d. OKT studijoje – S. Becketto „PASKUTINIE KREPO JUOSTA“. Rež. – O. Koršunovas</i>
		<i>28 d. 17, 19 val. OKT studijoje – M. Gorkio „DUGNE“. Rež. – O. Koršunovas</i>
		„7 md“ rekomenduoja
		Dailė
		<p>VDA galerijoje „Akademija“ – dvi naujos parodos „tvarkosi“ su praeiti. Aistė Kisarauskaitė jubiliejaus proga eksponuodama savo tėvo, taip pat Vinci Kisarauskio kūrinius, susijusius su erotikos temomis, tai daro konceptualiai – rodo juos prieiblandoje arba naudoja tik natūralią šviesą. Eglės Ulčickaitės paroda „Kažkur kasdienybėje“ bando suprasti atminties „pasąmonę“. O Vilniaus grafikos meno centro galerijoje „Kairė–dešinė“ Lino Blažiūno paroda „Paukščio akimis“ nardina į sudėtingas atspindžių konsteliacijas. VDA parodų salėse „Titanikas“ (I a.) visai linksmai prisistato Telšių dailės studentai.</p>
		Teatras
		<p>Valentino Masalskio gerbėjai vasario 26 d. 18.30 Vilniaus teatre „Lélė“ galės pamatyti jo režiuotą Klaipėdos jaunimo teatro spektaklį „Sudie, idiotai!“. Spektaklis pastatytas pagal Justo Tertelio pjese, su kuria jau buvo galima susipažinti apsilankius to paties pavadinimo „Atviro rato“ spektaklyje.</p>
		Muzika
		<p>Vasarį 22 d. 13 val. Taikomosios dailės muziejuje (Arsenalo g. 3 A, Vilnius) vyks išskirtinis koncertas Kristijono Donelaičio 300-osioms gimimo metinėms pažymėti. Bus atliktos lietuvių kompozitorų pasaulinės premjeros: Justės Janulytės, Lino Rimšos, Giedriaus Svilainio, Anatolijs Šenderovo, Jono Tamulionio, Laimučio Vilkončiaus kūrinių. Dainuos valstybiškis choras „Vilnius“ (meno vadovas ir dirigentas Povilas Gyllys, vadovas Vladas Bagdonas), griež styginių kvartetas „Archi Quartett“, gros Varinių pučiamųjų kvintetas, ansamblis „Giunter Percussion“, dalyvaujančių aktorių Ramūnas Abukevičius.</p>
		Rusų dramos teatras
		<p>27 d. 18.30 – Euripido „BAKCHANTÉS“. Rež. – G. Varnas 28 d. 18.30 – T. Stobodzianeko „MŪSŲ KLASĒ“. Rež. – Y. Ross 29 d. 18.30 – S. Pálssonė „NUOŠALY“. Rež. – G. Padegimas 25 d. 16 val. – A. Škėmos „SAULÉTOS DIENOS“. Rež. – R. Kudzmanaitė 27 d. 16 val. – E. Palmetshoferio „HAMLETAS MIRÉ. GRAVITACIJOS NÉRA“. Rež. – P. Ignatavičius 28 d. 16 val. – B. Mar „UNE“ (aktorių U. Babickaitės dienoraščių motyvais) Rež. – B. Mar 21 d. 19 val., 22 d. 16 val. – J. Balodžio, G. Dapšytės „BARIKADOS“. Rež. – V. Silis 23 d. 16 val. – S. Pálssonė „NUOŠALY“. Rež. – G. Padegimas 25 d. 16 val. – A. Škėmos „SAULÉTOS DIENOS“. Rež. – R. Kudzmanaitė 27 d. 16 val. – E. Palmetshoferio „HAMLETAS MIRÉ. GRAVITACIJOS NÉRA“. Rež. – C. Graužinis 28 d. 18 val. – A. Juozaičio „ŠIRDIS VILIUJE“. Režisieriai – J. Vaitkus, A. Vidžūnas</p>
		Rusų dramos teatras
		<p>21 d. 18.30 – N. Gogolio „LOŠÉJAI“. Rež. – M. Byčkovas (Rusija) 22 d. 18.30 – „ROMEO IR DŽIULJETA“ (pagal W. Shakespere'o pjese). Rež. – P. E. Landi 22 d. 11, 13 val. – Z. Hopp „STEBUKLINGOJI KREIDELĖ“. Rež. – O. Lapina 23 d. 12 val. – Z. Hopp „JUNAS IR SOFUS ARBA AUKSINIS RITERIS“. Rež. – O. Lapina 23 d. 18.30 – M. Poli „ŽYDRASIS ROJUS“. Rež. – M. Poliščiukas (Prancūzija)</p>
		Teatras „Lélė“
		<p>Didžioji salė 22 d. 12 val. – „DAKTARAS DOLITIS“ (pagal H. Loftingą). Rež. – R. Driežis 22 d. 18.30 – „GELEZIS IR SIDABRAS“ (pagal V. Šimkaus eiles). Insc. aut ir rež. – R. Kazlas 23 d. 12 val. – E.T.A. Hoffmanno „SPRAGTUKAS“. Scenarijus aut., rež. ir dail. – V. Mazūras 26 d. 18.30 – J. Tertelio SUDIE IDIOTAI! Rež. – V. Masalskis (Klaipėdos jaunimo teatras) 28 d. 18 val. – „METEO“. Rež. – A. Ivanova-Brašinskaja Mažoji salė 22 d. 14 val. – „MUZIKINĖ DÉZUTÉ“ (pagal V. Odojevskio pasaką „Miestelis tabokinėje“). Rež. ir dail. – J. Skuratova 23 d. 14 val. – „NAŠLAITÉ ELENYTÉ IR JONIUKAS AVINIUKAS“. Rež. – R. Driežis</p>
		Menų spaustuvė
		<p>21 d. 19 val. Juodojoje salėje – PREMJERA! „CONTEMPORARY?“ (jaunuju scenos menininkų programa „Atvira erdvė‘13“) 22 d. 12 val. Kišeninėje salėje – „MEILĖ, KARAS IR KISKIO KOPŪSTA!“ Rež. – A. Giniotis (teatras „Atviras ratas“) 22 d. 16 val. Juodojoje salėje – „TÉČIO PASAKA“. Rež. – A. Kirvela ir J. Tertelis 22 d. 18.30 Kišeninėje salėje – K. Binkio „SPARNUOTASIS MATAS“ Rež. – A. Giniotis 23 d. 12 val. Kišeninėje salėje – „PELIUKAS“</p>

GITAROJE". Rež. – S. Degutytė („Stalo teatras“)	28 d. 19 val. – PREMJERA! F. Rame, D. Fo „LAISVOJI PORA“. Rež. – R. Januškevičiūtė,	A. Krikščiūnaitė (sopranas), A. Kisieliūtė (fortepijonas), D. Bagurskas (kontrabosas), Kauno styginų kvartetas: K. Beinartė-Palekauskienė, V. Žilinskiene, R. Balniūtė, V. Pocius
23 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – PREMJERA!	22 d. 12 val. – „ŽALIAS ŽALIAS OBUOLIUKAS“ Rež. – A. Lebeliūnas	23 d. 16 val. <i>Trakų pilies Didžiojoje menėje</i> – vokalinis ansamblis „Quorum“: V. Neugasmovas (kontratenoras), M. Turlajus (kontratenoras), A. Bartkus (tenoras), G. Skliutas (baritonas), R. Savickas (bosas)
„NO AWARDS“ Rež. – V. Bareikis (teatro judėjimas „No Theatre“)	22 d. 16 val. – popchoras „Lašeliukai“	VILNIUS
25 d. 18.30 <i>Juodojoje salėje</i> – M. Korenaičės „PABŪGIMAS I AKROPOLI“ Rež. – A. Giniotis (teatro laboratorija „Atviras ratus“)	23 d. 12 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“ Rež. – A. Stankevičius	Kongresų rūmai
26 d. 18.30 <i>Kišeninėje salėje</i> – „ANTIGONĖ (NE MITAS)“ Rež. – I. Stundžytė (teatro laboratorija „Atviras ratus“)	23 d. 16 val. – „VAKARIENĖ SU PUSDURNE“ Rež. – G. Urmonaitė („Mažoji scena“)	21 d. 19 val. – D. Geringas (violončelė), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras.
26 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – PREMJERA! „W(O)MEN“ Choreogr. – J. Meyeris („Menų spaustuvė“ ir Korzo teatras (Nyderlandai)	KLAIPĖDA	Dir. – D. Geringas
27 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „59'ONLINE“ Idėjos aut. L. Vaskova ir R. Mačiliūnaitė (jaunujų scenos menininkų programa „Atvira erdvė'13“)	Klaipėdos valstybinis dramos teatras	22 d. 12 val. – koncertas visai šeimai „Cirkas atvažiavoi“ Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. Dir. – R. Šumila
27 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „ARABISKĀ NAKTIS“ Rež. – C. Graužinis („cezario grupė“)	21 d. 18 val. <i>Klaipėdos dramos teatre</i> – G. Grajauko „LIETUVIAI“ Rež. – D. Savickis	Lietuvos muzikos ir teatro akademija
28 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – PREMJERA! „ARITMIJOS“ Choreogr. – V. Jankauskas	22 d. 12 val. <i>Klaipėdos dramos teatre</i> – „LIETUVIŠKA PASAKA APIE TRIS SESERIS“ Rež. – L. Zubė (teatras „Lino lėlės“)	21 d. 18 val. <i>Didžiojoje salėje</i> – V. Vitaitės jubiliejinis vakaras. Dalyvauja pianistai P. Anderssonas, A. Bliuvaite, A. Bürytė, I. Naujikaitė, G. Rimkutė, P. Rudokas, I.M. Ubaitė, L. Sergijenko
28 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – C. Graužinio „VIISKAS ARBA NIEKO“ Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)	22 d. 18.30 <i>Žvejų rūmuose</i> – P. Markso, W. Markso „VIISKUO KALTAS TEATRAS“ Rež. – P. Gaidys	27 d. 18 val. <i>Vilniaus mokytojų namuose</i> – „Migruojantį akademiją: Vilniaus mokytojų namai“. Dalyvauja S. Brazinskaitė (kanklės), A. Jonukė (kanklės), M. Jurgelaitė (kanklės), V. Kiminius (birbynė)
KAUNAS	23 d. 18 val. <i>Klaipėdos dramos teatre</i> – K. Dragunkojas „LUNAČIARSKIO LUNAPARKAS“ Rež. – D. Rabašauskas	Taikomosios dailės muziejius
Kauno dramos teatras	26 d. 18 val. <i>Telšių Žemaitės dramos teatre</i> – P.O. Enquisto „LŪŠIES VALANDA“ Rež. – M. Čimelė	22 d. 13 val. – valstybinis choras „Vilnius“ (vad. – P. Gylys), P. Giunteris ir jo vadovaujamas ansamblis „Giunter Percussion“, styginių kvartetas „Archi Quartett“, varinių pučiamųjų kvintetas, aktorius R. Abukevičius. Programoje J. Janulytės, L. Rimšos, G. Svilainio, A. Šenderovo, J. Tamulionio, M. Urbaičio ir L. Vilkončiaus, L. Rimšos kūriniai
21 d. 18 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – B. Srblianovič „SKĒRIAI“ Rež. – R. Atkočiūnas	28 d. 18 val. <i>Žvejų rūmuose</i> – M. Gavrano „VIISKAS APIE VYRUS“ Rež. – A. Lebeliūnas	Lietuvos muzikų rėmimo fondas
21 d. 19 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „Solo Cissokho Trio“	Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras	26 d. 17 val. <i>S. Vainiūno namuose</i> – A. Vainiūnaitės kamerinio ansamblio klasės duetas „Presto“: smuikininkė Ž. Osviukaitė ir pianistė M. Kloniūnaitė, L. Ulevičiaus suburti atlikėjai: S. Remeika (tuba), R. Vizbaras (violončelė) ir koncertmeisterė E. Būré
22 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – E. Scribė o „PRIEŽASTYS IR PASEKMĖS“ Rež. – R. Banionis	22 d. 18.30 – G. Puccini „SESUO ANDŽELIKAI“, „DŽANIS SKIKIS“	Šv. Kotrynos bažnyčia
23 d. 12 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – I. Paliulytė „ANDERSEN GATVĖ“ (H.C. Andersenio biografijos ir pasakų mytoviai), Rež. – I. Paliulytė	23 d. 12 val. val. <i>Kolonų salėje</i> – PREMJERA! „TINGINELIŲ KAIMAS“ (pagal V.V. Landsbergio knyga „Tinginėj pasakos“)	25 d. 19 val. – M. Paukštys (gitaro), G. Balčiūnas (gitara)
23 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – A. Škėmos „BALTA DROBULĖ“ Rež. – J. Jurašas	PAN EVĒŽYS	27 d. 19, 21 val. – Vilniaus miesto savivaldybės Šv. Kristoforo kamerinis orkestras (meno vad. ir dir. – D. Katkus), A. Žiūra (klarnetas), R. Sviačekvičius (akordeonas), fortepijoninis trio „Kaskados“: R. Mataitytė (smuikas), E. Kulikauskas (violončelė), A. Šikšnūtė (fortepijonas). Dirigentas – V. Baltakas
25 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – J. Balodžio, G. Dapšytės „BARIKADOS“ Rež. – V. Siliš (Latvija) (Lietuvos nacionalinis dramos teatras)	Juozo Miltinio dramos teatras	Šv. Jonų bažnyčia
25 d. 19 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – A. Čechovo „PALATA“ Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas	21 d. 18 val. – V. Nabokovo „KRITIMAS I TAMSA“ Rež. – S. Varnas	22 d. 18 val. – V. Pinkevičiaus koncertas iš ciklo „Septynių vargonų muzikos šimtmeciai“. Programoje F. Couperino „Vieuoluynų Mišios“
26 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – A. Čechovo „TRYYS SESERYS“ Rež. – R. Tuminas (Vilniaus mažasis teatras)	21 d. 19 val. – L. Somov & Jazzu koncertas	Vaka rai
26 d. 19 val. <i>Mažoje scenoje</i> – M. von Mayenburgo „BJAURUSIS. SKALPELIOS PJŪVIS“ Rež. – V. Malinauskas	22 d. 17 val. – E. de Filipo „MANO ŠEIMA“ Rež. – R. Rimeikis	VILNIUS
27 d. 19 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „MODERATORIAI“ Rež. – A. Kurienius	23 d. 12 val. – D. Rodario „SIDABRINÉS STRĒLÉS KELIONĖ“ Rež. – D. Skamarakas	Rašytojų klubas
27 d. 19 val. <i>Mažoje scenoje</i> – „Programa. Apie prabangą ir bejegiskumą“ (G. Ivanauskos šokio teatras)	25 d. 18 val. – A. Hacketto, F. Goodrich „VISADA TAVO. ANA FRANK“ Rež. – V. Jevsejevas	25 d. 17.30 – rašytojas V. Šoblinskaitės Aleksa autorinius kūrybos vakaras „margaLapė“. Kartu su autore dalyvauja rašytojas, savaitraščio „Nemuno“ vyriausiasis redaktorius V. Rudžianskas, aktorė D. Škelevaitė ir gitaristas J. Rubinovas
28 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – Keturakio „AMERIKA PIRTYJE“ Rež. – V. Lencevičius	26 d. 18 val. – R. Vaivaro „BIČAI“ Rež. – R. Vaivaras	Lietuvos nacionalinis muziejus
Kauno muzikinis teatras	27 d. 18 val. – J. Tatke „SANKIRTA SU PAGRINDINIŲ KELIU“ Rež. – A. Vidžiūnas	22 d. 13 val. <i>Naujajame arsenale</i> – edukacine popietė visai šeimai „Užgavėnės“
21 d. 18 val. – G. Rossini, G. Puccini „VEDYBŲ VEKSELIS“, „DŽANIS SKIKIS“ Dir. – J. Geniušas	28 d. 18 val. – N. Gogolio „VEDYBOS“ Rež. – R. Augustinas A.	Mokytojų namai
22, III. 1 d. 18 val. – E. Johno, T. Rice'o „AIDA“ Dir. – J. Janulevičius	Koncertai	21 d. 18 val. <i>Svetainėje</i> – festivalis „Tai – aš“ pristato: jaunuji bardų ir poetų vakaros-koncertas. Dalyvauja E. Ancevičiūtė, J. Krivickas, V. Stankus, G. Ambrazevičius
23 d. 18 val. – W.A. Mozarto „MAŽOJI BURTŲ FLEITA“ Dir. – V. Visockis	Lietuvos nacionalinė filharmonija	23 d. 12 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – koncertas visai šeimai „Konseruotas karštis“. Mušamųjų instrumentų ansamblis „Giunter percussion“: P. Giunteris, V. Mogiložano, T. Kulikauskas, S. Gailius
23 d. 18 val. – J. Strausso „VIENOS KRAUJAS“ Dir. – V. Visockis	22 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – Lietuvos nacionalinis simfoninių orkestras. Solistai D. Kuznecovaitė (smuikas), I. Karizna (violončelė).	25 d. 18 val. <i>Svetainėje</i> – Vilniaus mokytojų namų tautiškos muzikos ansamblis „Vilnius“
27 d. 18 val. – R. Rodgero „MUZIKOS GARSAI“ Dir. – J. Vilnonis	Dir. – J. Domarkas. Programoje J. Brahmso, R. Wagnerio kūriniai	26 d. 18 val. <i>Svetainėje</i> – Vilniaus mokytojų namų folkloro ansamblis „Srauna“ koncertas
28 d. 18 val. – C. Portorio „BUČIUOK MANE, KEIT“ Dir. – J. Geniušas	23 d. 12 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – koncertas visai šeimai „Konseruotas karštis“. Mušamųjų instrumentų ansamblis „Giunter percussion“: P. Giunteris, V. Mogiložano, T. Kulikauskas, S. Gailius	
Kauno kamerinis teatras	23 d. 18 val. – K. Kostenkos „HITLERIS IR HITLERIS“ Rež. – S. Rubinovas	
22 d. 18 val. – A. Volodino „PENKI VAKARAI“ Rež. – A. Pociūnas	23 d. 18 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – Lietuvos nacionalinis simfoninių orkestras. Solistai D. Kuznecovaitė (smuikas), I. Karizna (violončelė).	
23 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „DIENA IR NAKTIS“ Rež. – S. Rubinovas	Dir. – J. Domarkas. Programoje J. Brahmso, R. Wagnerio kūriniai	
27 d. 18 val. – F. Zelerio „TIESA“ Rež. – S. Rubinovas	23 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – koncertas visai šeimai „Konseruotas karštis“. Mušamųjų instrumentų ansamblis „Giunter percussion“: P. Giunteris, V. Mogiložano, T. Kulikauskas, S. Gailius	
28 d. 18 val. – E. Radzinskio „KOBA“ Rež. – S. Rubinovas	23 d. 16 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> –	
Kauno mažasis teatras		
23 d. 12 val. – A. Dilytės „SIDABRINIS FÉJOS ŠAUKŠTELIS“ Rež. – A. Dilytė		
26 d. 19 val. – A. Slapovskio „NUO RAUDONOS ŽIURKĖS IKI ŽALIOS ŽVAIGŽDĖS“ Rež. – D. Rabašauskas		

Bibliografinės žinios

MENAS

Animacijos menas / Ilja Bereznickas. – Vilnius : Mintis, 2013 (Kaunas : Indigo print). – 175, [1] p., [2] iliustr. lap. : iliustr., portr. – Tiražas [800] egz. – ISBN 978-5-417-01073-6 : [19 Lt]

Lietuvos populiaroji muzika, džiazas ir rokas firmos „Melodija“ plokštėlėse, 1962–1992 : katalogas / sudarytojas Lukas Devita. – Vilnius : Mintis, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). – 191, [1] p., [16] iliustr. lap. : iliustr., faks. – Dalis gretut. teksto liet., angl., rus. – Tiražas [800] egz. – ISBN 978-5-417-02340-8 : [22 Lt]

Regimas žmogus, arba Kino kultūra / Béla Baláz. – iš vokiečių kalbos vertė Indré Dalia Klimkaitė. – Vilnius : Mintis, [2013] (Vilnius : Petro ofsetas). – 167, [1] p. – (Kino raštai / sudarytoja Natalija Arlauskaitė). – Tiražas [600] egz. – ISBN 978-5-417-01072-9 : [25 Lt 50 ct]

Skulptūra : [albumas] / Adolfas Teresius ; [sudarytojas Adolfas Teresius] ; [vertėjas Andrius Vitkūnas]. – Vilnius : Petro ofsetas : Lietuvos tautodailininkų sajungos Vilnius bendrija, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). – 295, [1] p. : iliustr. – Gretut. tekstas liet., angl. – Tiražas [700] egz. – ISBN 978-609-420-334-3 (jr.)

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Fransuaza, arba Kelias ledyno link : romanė / Sergej Nosov ; iš rusų kalbos vertė Irena Ramoškaitė. – Vilnius : Nordina, 2014 (Vilnius : Standart sp.). – 309, [3] p. : portr. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-609-95518-1-4 (jr.)

Gyvenimo brydė : [elėraščiai] / Janina Budrevičienė. – Kaišiadorys : Printėja, 2013 (Kaišiadorys : Printėja). – 177, [1] p. : iliustr. – Tiražas 100 egz. – ISBN 978-609-445-180-5

Gyvenimo spalvos : elėraščiai / Birutė Jurgelaitė-Arlienė. – Marijampolė [i.e. Vilkaviškis] : [Olimpijos spaustuvė], 2013 (Vilkaviškis : Olimpijos sp.). – 100 p. : iliustr. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-9955-666-18-9

Iš mano gyvenimo. Poezija ir tiesa : [vokiečių rašytojo autobiografija] / Johann Wolfgang Goethe ; iš vokiečių kalbos vertė Giedrė Sodeikiene. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, [2013] (Vilnius : Spauda). – 605, [1] p. – Tiražas 1200 egz. – ISBN 978-9955-23-738-9 (jr.)

Kaip tekantis vanduo : apskymai / Marguerite Yourcenar ; iš prancūzų kalbos vertė Pranas Bieliauskas. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, [2013] (Kaunas : Spindulio sp.). – 231, [1] p. – („Baltų lankų“ rinktinė proza, ISSN 1822-6930). – Tiražas 1200 egz. – ISBN 978-9955-23-743-3 (jr.)

Keturios kovo dienos : romanė / Jens Christian Grøndahl ; iš danų kalbos vertė leva Toleikytė. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, [2013] (Kaunas : Spindulio sp.). – 375, [1] p. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-9955-23-688-7

Kinivarpu raštai : fantastinių istorijų rinktinė / Kazys Saja ; dailininkas Gediminas Leonavičius. – Vilnius : Typoart, 2013 ([Vilnius] : Standart sp.). – 198, [2] p. : iliustr. – Tiražas 3000 egz. – ISBN 978-9955-9914-8-9 (jr.)

Lietuvių literatūros konspektas abituriuentui : rašytojų gyvenimas ir kūryba, kontekstai / Onutė

„Volstryto vilkas“

Savaitės filmai

12 vergovės metų ****

Vienas rimčiausiu kandidatų į šiuometinius „Oskarus“. Steve'o McQueeno filmas remiasi tikra istorija, kurią knygoje aprašė pats jas herojus Solomonus Northupas. Gabus smuikininkas ir laisvas juodaodis XIX a. viduryje apgaule buvo parduotas vergijon į JAV Pietus. Ankstesniuose McQueeno filmuose „Alkis“ ir „Gėda“ režisieriaus démesio centre buvo įvairių ekscesų patiriantis žmogaus kūnas. Tačiau Solomonus (Chiwetel Ejiofor) yra ne tik įvairių kankinimų objektas, bet ir bejėgis jų stebėtojas. Filme taip pat vaidina Michaelas Fassbenderis, Benedictas Cumberbatchas, Paulas Dano, Paulas Giamatti (JAV, 2013). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai)

Išgelbėti ponų Benksą ***

Pasakojimas apie tai, kaip galingasis Waltas Disney'us 20 metų įkalbinėjo Pamela L. Travers parduoti jam knygos apie Merę Popins teises, Johno Lee Hancocko filme pavirto žavia, malonia, sentimentalalia, gal šiek tiek „cukruota“ istorija. Bet tai nestebina, juk Disney'us buvo išitinėnės, kad gyvenimas pernelyg liūdnas, todėl ekrane jų reikia pagražinti. Veiksmas prasideda, kai 7-ojo dešimtmečio pradžioje rašytoja pagalau atvyksta į Los Andželą derybų. Jos reikalavimai milžiniški ir ne visai įgyvendinami (koks gali būti filmas vaikams be dainų?), bet prodiuseris įtikinėja, argumentuoja, aiškina, nes jis pažadėjo savo vaikams ekranizuoti knygą. Komiškos derybos – tiki viena filmo dalis. Kita ir daug dramatiškesnė – rašytojos vaikystės prisiminimai, paaškinantys, iš ko gime jos garsioji knyga. Idomu stebeti ir dviejų kultūrų susidūrimą: Emmos Thomson suvaidinta rašytoja ipratusi kurti vienatvėje, jai artimas anglų formalumas, klasikinės kultūros konvencijos. Tomo Hankso Disnėjus garbina darbą kolektyve, jis paslankus, linkęs į kompromisus ir nuoširdžiai žavisi savo paties kuriamu kiču. Taip pat filme vaidina Colinas Farrellas, Ruth Wilson, Paulas Giamatti (JAV, 2014). (Vilnius)

Pompėja **

Pseudoistorinis reginys, kurio herojus Milo (Kit Harington) – vergas, tapęs gladiatoriumi. Jis įsimyl turtingo pirklio dukterį – gražuolę Kasią (Emily Browning). Kai Milo sužino apie mylimosios ir korumpuoto Rōmos senatoriaus sužadėtuves, daro viską, kad išsaugotų Kasią. Netrukus netoli miesto išsiveržia ugnikalnis... Paulo W.S. Andersono filme taip pat vaidina Carrie-Ann Moss, Jarredas Harris, Kieferis Sutherlandas (JAV, 2014). (Vilnius, Vokietija, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys)

Šeimos albumas: rugpjūtis ***

Kupinas sarkastiško humoru žvilgsnis į sudėtingus motinos (Meryl Streep) ir trijų suaugusių dukterų (Julia Roberts, Juliette Lewis, Julianne Nicholson) santykius. Dukterys paliko šeimą, kad būtų kuo toliau nuo artimųjų ir praeities. Tačiau vieną dieną jos yra priverstos gržtīti ir pagalau suvokti jausmus, kurie kadaise privėdė prič konfliktą. Johno Wellso filmas pasakoja (kartais gal pernelyg jausmingai) universalią istoriją apie šeimos ryšius. Jame yra daug nemalonios tiesos, bet ir viltis, kad kartu išgyventa krizė padės filmo herojems išspręsti su praeitimis susijusias problemas. Papildoma žvaigždėtė už išimenantį aktorių ansamblį: filme taip pat vaidina Chrisas Cooperis, Ewanas McGregoras, Margo Martindale, Samas Shepardas, Dermotas Mulroney (JAV, 2013). (Vilnius)

Volstryto vilkas ***

Martino Scorsese biografinės dramas herojus – finansininkas Jordanas Belfortas, įsukęs ne vieną finansinę piramidę ir kalėjime praleidęs ne vienus metus. 1987 m. jis įkūrė vieną didžiausių brokerių kontorų, bet po dešimties metų buvo nuticas už pinių plovimą ir kitokius finansinius nusikalstimus. Kalėjime Belfordas sugebėjo susidoroti su narkotikų ir alkoholio priklausomybe, parašytį dvi knygas. Dabar jis skaito paskaitas apie tai, kaip pasiekti sėkmęs. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Leonardas DiCaprio, Jonah Hillas, Matthew McConaughey, Jeanas Dujardinas, Margot Robbie (JAV, 2013). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys)

***** – ševedras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Monika Krikštopaitytė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaite

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

21–23, 25–27 d. – Pompėja (3D, JAV, Vokietija) – 11.45, 14.15, 17.45, 19, 21.45; 24 d. – 11.45, 14.15, 16.30, 19, 21.45
21–23, 25–27 d. – Volstryto vilkas (JAV) – 12, 15.45, 19.30, 20.30; 24 d. – 12, 15.45, 19.30, 21.30
21–27 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (3D, Prancūzija) – 12.30, 15, 16.45
Didžioji skruzdėlyčių karalystė (Prancūzija) – 11.15

III. 1 d. – A. Borodino „Kunigaikštis Igoris“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 18.55
21, 24–27 d. – Lego filmas (JAV) – 12.15, 13.45, 14.35, 16.15; 22, 23 d. – 11, 12.15, 13.45, 14.35, 16.15
21, 24, 25, 27 d. – Redirected / už Lietuvą! (rež. E. Velyvis) – 16, 18.30, 21.40; 22, 23 d. – 12.45, 16, 18.30, 21.40; 26 d. – 15.20, 19, 21.40
21, 24–27 d. – 12 vergovės metų (JAV) – 15.15, 18.15, 21.15
21, 24–27 d. – Valentinus už 2rū (rež. E. Kubilius) – 15.30, 18, 20.45; 22, 23 d. – 13, 15.30, 18, 20.45
21–23, 25–27 d. – Begalinė meilė (JAV) – 16.30, 18.45, 21.30; 24 d. – 18.45, 21.30
21–27 d. – Žiemos pasaka (JAV) – 15.45, 18.15, 21 val.
Šeštino belaukiant (JAV) – 17, 19.15, 21.30
Robotas policininkas (JAV) – 13.30, 21 val.
Santa (rež. M. Ivaškevičius) – 16.10, 18.30
22, 23 d. – Ledo šalis (JAV) – 11.15
Ledo šalis (3D, JAV) – 13.45
22, 23 d. – Narsusis riteris Justinas (Ispanija) – 11 val.; 21–27 d. – Narsusis riteris Justinas (3D, Ispanija) – 13.15
21–25, 27 d. – Išgelbėti poną Benksą (JAV) – 19 val.
21–27 d. – Džekas Rajanas: šešilių užverbuotas (JAV) – 21.50

Forum Cinemas Akropolis

21–27 d. – Pompėja (3D, JAV, Vokietija) – 10.30, 13, 15.30, 18, 21.30
Volstryto vilkas (JAV) – 11, 14.45, 17.45, 20.45
Didžioji skruzdėlyčių karalystė (3D, Prancūzija) – 10.15, 12.30, 15.15
Didžioji skruzdėlyčių karalystė (Prancūzija) – 11.30, 13.45

Directed / už Lietuvą! (rež. E. Velyvis) – 12.15, 18.25, 21 val.

Valentinus už 2rū (rež. E. Kubilius) – 13.30, 16.15, 18.45, 21.15

Begalinė meilė (JAV) – 14.15, 19.20, 20.15

Žiemos pasaka (JAV) – 16.40, 17.30, 21.40

21, 24–27 d. – Lego filmas (JAV) – 13.15, 15.45; 22, 23 d. – 10.45, 13.15, 15.45

Didžioji skruzdėlyčių karalystė (Prancūzija) – 13.45; 22, 23 d. – 11.30, 13.45

Directed / už Lietuvą! (rež. E. Velyvis) – 18.30, 20.30

Valentinus už 2rū (rež. E. Kubilius) – 18.15, 20.30

21–27 d. – Narsusis riteris Justinas (Ispanija) – 14.30

22 d. – Meilė trunka trejus metus (Prancūzija) – 18.15

22 d. – Viena diena (JAV) – 20 val.; 23 d. – 16.30; 25 d. – 19.30

23 d. – Valentinus už 2rū (rež. E. Kubilius) – 15.45; 26 d. – 16 val.

23 d. – Magiškas Paryžius 3 (Prancūzija) – 20 val.; 24 d. – 17 val.; 27 d. – 19.15

26 d. – Pasaulis yra didelis ir išsigelbėjimas slypi už kampo (Bulgarija, Slovėnija, Vengrija, Vokietija) – 19 val.; 27 d. – 17 val.

Vokiško kino dienos

26 d. – Meilės didkepsniai (Vokietija) – 18.30

26 d. – Pasaulio matavimas (Vokietija, Austrija) – 20.30

27 d. – Šukparkis (Vokietija) – 18.30

27 d. – Kadišas draugui (Vokietija) – 20.30

Ozo kino salė

21, 26 d. – Dideli blogi vilkai (Izraelis) – 16 val.

22 d. – 17 val.; 25, 27 d. – 18 val.

21, 16 d. – Santa (rež. M. Ivaškevičius) – 18 val.; 22 d. – 15 val.; 25, 27 d. – 16 val.

KAUNAS

Forum Cinemas

21, 22 d. – Pompėja (3D, JAV, Vokietija) – 12.15, 15.15, 17.30, 21.40, 23.45; 23–27 d. – 12.15, 15.15, 17.30, 21.40

21, 22 d. – Volstryto vilkas (JAV) – 11, 14.45, 18, 20, 22.45; 23–27 d. – 11, 14.45, 18, 20 val.

21–27 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (3D, Prancūzija) – 10.15, 12.30, 15 val.

III. 1 d. – A. Borodino „Kunigaikštis Igoris“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 18.55

Didžioji skruzdėlyčių karalystė (Prancūzija) – 13.45; 22, 23 d. – 11.30, 13.45

Directed / už Lietuvą! (rež. E. Velyvis) – 18.30, 20.30

Valentinus už 2rū (rež. E. Kubilius) – 18.15, 20.30

21–27 d. – Narsusis riteris Justinas (Ispanija) – 14 val.

Žiemos pasaka (JAV) – 16.15

Begalinė meilė (JAV) – 19.15

Šeštino belaukiant (JAV) – 21.45

21–27 d. – Lego filmas (JAV) – 10.30, 12.50, 15.30; Žiemos pasaka (JAV) – 18.45, 21.20; Begalinė meilė (JAV) – 18.15, 20.30

21, 22 d. – Šeštino belaukiant (JAV) – 19.15, 21.30; 23.30; 23–27 d. – 19.15, 21.30

21–27 d. – Robotas policininkas (JAV) – 15.40

Narsusis riteris Justinas (Ispanija) – 10.45

22, 23 d. – Ledo šalis (JAV) – 11.15

21–27 d. – Santa (rež. M. Ivaškevičius) – 13.45

12 vergovės metų (JAV) – 16 val.

KLAIPĖDA

Forum Cinemas

21–27 d. – Pompėja (3D, JAV, Vokietija) – 11, 13.30, 16, 18.30, 21 val.

Volstryto vilkas (JAV) – 10.45, 14.30, 17, 20.45

Didžioji skruzdėlyčių karalystė (3D, Prancūzija) – 10.15, 12.30, 14.45

Didžioji skruzdėlyčių karalystė (Prancūzija) – 11.15

III. 1 d. – A. Borodino „Kunigaikštis Igoris“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 18.55

Didžioji skruzdėlyčių karalystė (Prancūzija) – 13.45

Directed / už Lietuvą! (rež. E. Velyvis) – 19.10, 21.45

Šeštino belaukiant (JAV) – 18.15, 20.30

Valentinus už 2rū (rež. E. Kubilius) – 18.45, 21.15